

İlham

Qarabağın yeni dövrü başlayır

Hadrut qəsəbəsində yeni məscidin təməli qoyulub

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 9-da Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinə və Tuğ kəndinə səfər edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Hadrut qəsəbəsində yeni məscidin təməlini qoydu.

Məlumat verildi ki, Hadrut qəsəbəsində yerli əhali üçün inşa ediləcək məscidin minarəsi 26 metr olacaq. Eyni vaxtda 250 nəfərin ibadəti üçün nəzərdə tutulan məscidin ikinci mərtəbəsində qadınların ibadət otağı yerləşəcək. Məscidin fasadında xüsusi bəzək elementlərindən istifadə olunacaq.

Prezident İlham ƏLİYEV:
«Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlər tərəfindən Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin daim dəstəklənməsini yüksək qiymətləndiririk»

Oktyabrın 11-də Serbiyanın paytaxtı Belqradada Qoşulmama Hərəkatının 60 illiyinə həsr edilmiş Yüksək Səviyyəli Toplantı öz işinə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Qoşulmama Hərəkatının Sədri İlham Əliyev tədbirin rəsmi açılış hissəsinə sədrlik edib.

Qoşulmama Hərəkatı 60 illik yubileyini qeyd edir. Azərbaycan da daxil olmaqla, dünyanın 120 ölkəsi arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatı beynəlxalq aləmdə öz prinsiplərinə bağlılıq nümayiş etdirən mühüm təşkilatdır. Azərbaycanın sədrliyi dövründə bu təşkilatın qlobal çağırışlarla mübarizəyə verdiyi töhfə beynəlxalq miqyasda yüksək qiymətləndirilir.

Azərbaycan Prezidenti, Qoşulmama Hərəkatının Sədri İlham ƏLİYEV dedi:

- Zati-aliləri, hörmətli nümayəndələr, xanımlar və cənablar. Qoşulmama Hərəkatının 60-cı ildönümünə həsr olunmuş bu Yüksək Səviyyəli Toplantıda sizi Qoşulmama Hərəkatının Sədri, Azərbaycan və Serbiya tərəfindən təşkil olunan bu görüşün birgə ev sahibi qismində səmimi salamlayıram. Bu gün biz tarixi hadisəni qeyd edirik. Çünki 1961-ci ildə Qoşulmama Hərəkatına üzv olan ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının ilk konfransı Belqradada keçirilmişdir. Müzakirələrə keçməmişdən əvvəl toplantının gündəliyi qəbul olunmalıdır. Toplantının şərti gündəliyi nümayəndələrə paylanmışdır. Əgər etiraz yoxdursa, gündəliyi qəbul etmək olar. Belə görünür ki, etiraz yoxdur. Odur ki, toplantının gündəliyi qəbul olunur.

◆ ◆ ◆
Sonra dövlətimizin başçısı toplantıda videoformatda çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli Prezident Vuçiç.

Xanımlar və cənablar. İlk növbədə, mən Serbiya Prezidenti cənab Aleksandar Vuçiçə Qoşulmama Hərəkatının 60 illiyinə həsr edilmiş Yüksək Səviyyəli Toplantıya evsahibliyi etməsinə görə təşəkkür etmək istəyirəm. Bu təşəbbüs Serbiyanın özünün tarixi irsinə və Qoşulmama Hərəkatının prinsiplərinə sadiqliyini nümayiş etdirir.

1961-ci ildə Belqradada təsis edilirdi vaxtdan Qoşulmama Hərəkatı global sülh, ədalət və həmrəylik naminə həyat keçirdiyi səylər vasitəsilə beynəlxalq arenada mühüm rol oynamışdır.

BMT Baş Assambleyasından sonra ikinci ən böyük təsisat olan Qoşulmama Hərəkatı müxtəlif regionları əhatə edərək fərqli tarixi, siyasi və mədəni mənsubiyyətə malik 120 ölkəni birləşdirir, multilateralizmin həqiqi nümunəsi hesab edilir.

Suverenlik və ərazi bütövlüyünə hörmət, təcavüz aktlarından çəkinmə, baş-

qalarının daxili işlərinə qarışmama kimi prinsipləri özündə ehtiva edən tarixi Bandunq prinsipləri Qoşulmama Hərəkatının təməlinə dayanır. Bu prinsiplər müasir beynəlxalq münasibətlərdə aktual və vacib olaraq qalır. Əgər bütün ölkələr Bandunq prinsiplərinə riayət etsəydilər, onda biz dünyada müharibələr və münaqişələr görməzdik.

Zor tətbiq etməklə dövlətlərin ərazi bütövlüyünün pozulması qətiyyətlə qəbul edilməzdir. Azərbaycan bütün ölkələrin suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsiplərini tam dəstəkləyir.

Sülhün, təhlükəsizliyin, beynəlxalq hüququn və ədalətin gücləndirilməsinə töhfə vermək üçün Azərbaycan 2011-ci ildə Qoşulmama Hərəkatı ailəsinə qoşulmaq qərarına gəlmişdir. Qısa müddət ərzində Azərbaycan Hərəkatın üzvləri arasında böyük etimad və hörmət qazandı. 2016-cı ildə Qoşulmama Hərəkatının liderlərinin yekdil qərarı ilə Azərbaycan

2019-2022-ci illər üçün Qoşulmama Hərəkatının Sədri seçildi.

Qoşulmama Hərəkatının 2019-cu ildə Bakıda keçirilmiş 18-ci Zirvə Toplantısında mən vurğulamışdım ki, Azərbaycanın sədrliyinin prioritetlərini və fəaliyyətini Bandunq prinsipləri əsasında quraçaq, ədalətli və beynəlxalq hüququn normalarını qətiyyətlə müdafiə edəcəkdir. Azərbaycan tamamilə müstəqil daxili və xarici siyasət yürüdü, daxili işlərinə bütün müdaxilə cəhdlərini effektiv şəkildə neytrallaşdırdı.

Dünya 2020-ci ilin əvvəlində COVID-19 pandemiyasına məruz qaldığı dövrdə Azərbaycan Hərəkatda sədrliyinə məsuliyyətlə yanaşmış və pandemiya nəticəsində yaranmış təhdidlərə vaxtında və adekvat cavab verilməsi üçün ciddi səylər göstərmişdir. Azərbaycan pandemiya ilə mübarizədə qlobal səylərin səfərbər edilməsi üçün bir sıra təşəbbüslər irəli sürüb.

Qarabağın yeni dövrü başlayır

Prezident İlham Əliyev Xocavənd rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb

Əvvəli 2-ci səh.

Onlar Şuşanı bütün dünyaya öz şəhəri kimi qələmə verməyə çalışırdılar, bu gün də çalışırlar. Əgər sizin şəhərinizdirsə, niyə bu gündədir?! Şuşada bir dəne də yeni bina yoxdur. İki yeni bina var. Biri separatçıların rəhbərlərinə məxsusdur, biri də xaricdə yaşayan başqa bir zəngin erməniyə. Özü də villalardır, öz şəxsi evləridir. Bir dəne də bina yoxdur. Şuşadakı 17 bulağın 17-si də qurulub. Yaxşı, bu, sizin şəhərinizdirsə, niyə bu gündədir?!

İndi burada əyləşənlərin bir neçəsi Tuğ kəndindədir. Mən sizi Tuğ kəndinə də aparacağam, görürsünüz kəndi nə günə qoyublar. Mən orada olanda dənəşətə gəldim. Onlar Tuğda hər il müxtəlif festivallar təşkil edirdilər. Xaricdən qonaqlar cəlb olunurdu, gəlirdilər və belə bir videogörüntü yaradırdı ki, sanki çox inkişaf etmiş yerdirdi. Dağılmış vəziyyətdədir, məktəb dağılıb, mədəniyyət evi dağılıb, binalar demək olar ki, hamısı köhnəlib. Yəni, bax, budur Ermənistan işğalının əsl siması.

Onlar bizim torpağımızı işğal ediblər, Azərbaycan əhalisini etnik təmizləməyə məruz qoyublar, bütün evləri, binaları, tarixi abidələri dağıdıblar və özləri üçün də bir həyat qurmayıblar. İşğalından sonra 30 il də davam etdirmək istəyirdilər. Beynəlxalq ictimaiyyət də, bu məsələ ilə məşğul olanlar da demək olar ki, buna göz yumurdular. Biz buna son qoyduq. Bir il bundan əvvəl Hadrutun azad olunması bir daha demək istəyirdim ki, tarixi hadisə sayıla bilər. Çünki bundan sonra biz artıq müxtəlif istiqamətlər üzrə Zəfər yürüşümüzü davam etdirdik. Bir istiqamət Füzuli istiqaməti idi. Hadrut azad olunduqdan heç 10 gün keçməmiş biz Füzulini azad etdik. Digər istiqamət Şuşa istiqaməti idi. Bax, o Zəfər yolu dediyimiz tarixi yol, o cümlədən Hadrut məşəllərindən keçirdi. Beləliklə, Füzuli oktyabrın 17-də götürüldəndən sonra Ermənistanı daha böyük zərbə oldu. Çünki artıq Cəbrayıl, Hadrut, Füzuli, yeni böyük yaşayış məntəqələri işğaldan azad edildi və müharibənin sonrakı gedişatını hər kəs bilir.

Biz Hadrutu bərk edəcəyik. Hadrutun baş planı, onun ilkin versiyası mənə təqdim edildi. Mənim bir çox iradlarım olub, ona görə mən bu gün o planı götürmədim. Çünki hələ onun üzərində işləmək lazımdır. Ancaq hesab edirəm ki, yaxın 1 ay ərzində bizim memarlar, inşaatçılar yeni plan üzərində işləyəcəklər, təqdim olunacaq və biz onu təsdiq edəcəyik.

Bu gün isə artıq Hadrutun bərpası işlərinə start verildi. Avtomobil yolunun təməli qoyuldu. Dördzolaqlı Hadrut-Cəbrayıl, Hadrut-Füzuli avtomobil yolları çəkiləcək, "Hadrut" yarımstansiyası tikiləcək, onun təməli qoyuldu və Hadrutda məscidin tikintisinə də start verildi. Məscidin də təməlini mən qoydum və hesab edirəm ki, bu da tarixi hadisədir. Çünki sovet vaxtında Hadrut qəsəbəsində yaşayanların əksəriyyəti ermənilər idi. Onlar, əlbəttə ki, burada məscidin inşasına imkan vermədilər və bilirik ki, bütövlükdə sovet dövründə - ateizm dövründə məscid tikmək mümkün deyildi.

Biz həm tarixi ədaləti bərk edirik, həm bizim dini-mənəvi dəyərlərimizə sədaqət göstəririk. Eyni zamanda artıq yarımstansiya, yol əsas infrastruktur layihələrindən biridir və digər layihələr də icra ediləcək. Hadrutun tarixi hissəsi yenidən qurulacaq. Əgər binaların təmiri ilə bağlı ilkin görüntülər var və eyni zamanda, qəsəbədə müşahidə olunan bu səliqəsizlik adımı incidir. Qəsəbəni bu gündə təsəvvür etmək mümkün deyil. Ona görə biz Hadrutu beynəlxalq mədəniyyət və turizm mərkəzinə çevirmək əzmindəyik.

Qəsəbənin və Xocavənd rayonunun inkişafı ilə bağlı əsas istiqamət kənd təsərrüfatı olacaq - bitkiçilik, heyvandarlıq, üzümçülük. Burada üzümçülük ənənələri olubdur, üzüm üçün çox mübit şərait var. Kənd təsərrüfatı ilə bərabər, bura çox dəyərli turizm mərkəzi olacaq. Çünki Xocavənd rayonunun turizm potensialı çox genişdir. Bura təbii qəzəngin məkandır, hər tərəf dağlar, meşələr, çaylar, cənnətə oxşayan bir yerdir. Tarixi abidələr, körpülər, eyni zamanda, meşər Axız mağarası, Tağlar mağarası - bunlar burada yerləşir. Ermənilər Axız mağarasını da erməniləşdirmək istəmişdilər. Bunların cəfəngiyyətinin dərəcəsinə baxın, onlar bəyan edirdilər ki, Axız mağarasında ermənilər yaşayıblar. Adam bilirdi gülsün, yoxsa neynsin. Axız mağarasını aşkarlayan da azərbaycanlı arxeoloqlar olmuşlar. O arxeoloqlar böyük tədqiqat işləri aparmışdılar. Ermənilər, sadəcə olaraq, təbii qəzəngin dünyanın bir neçə ölkəsindən alimlər gətirərək burada şou yaradırdılar. Demək olar ki, mağaraya böyük ziyan vurublar. Keçən dəfə mən burada olanda o mağaranın girişinə qədr qaldım. Tarixi abidələr qəzəngin olan bu yerlərdə turizm mərkəzləri, hotellər tikmək üçün azərbaycanlı və xarici investorları da dəvət etmək istəyirəm. Çünki dünyda Xocavənd kimi, Hadrut qəsəbəsi kimi gözəl səfalı yerlər çox azdır. Ermənilər Kəlbəcərədəki, Laçındakı və digər yerlərdəki meşələrimizi qırıblar. Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan rayonlarında 60 min hektara yaxın meşə sahəsi tamamilə məhv edilib, qırılıb, yandırılıb, Cəbrayıl da, həmçinin amma burada yox. Ona görə

burada təbiət demək olar ki, toxunulmaz qalıb. Bir də ki, burada faktiki olaraq əhali yox idi. Hadrutda belə min nəfər yaşayırdı-yaşamırdı. Əhali yox idi. Ona görə bax bu bölgənin saf təbii bir qorunmalıy. Vətəndaşlar bura qayıdıqdan sonra, ilk növbədə, bu təbii qorunmasına gərək özləri fikir versinlər və əlbəttə, dövlət də öz üzərinə düşən vəzifələri icra edəcək.

Bizim Xocavənd rayonunun, Hadrut qəsəbəsinin gələcək inkişafı ilə bağlı çox böyük planlarımız var. Biz bu gün bu planların icrasına start verdik. Bu gün xocavəndlilər öz doğma torpaqlarına gəliblər, bundan sonra gələcək daha da tez-tez həyata keçiriləcək.

Mən sizi bu tarixi gün münasibətlə bir daha təbrik edirəm, sizə cəsarətliliyi, yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

◆ ◆ ◆
Milli Məclisin deputatı **Elman MƏMMƏDOV** dedi:

- Çox hörmətli cənab Prezidentimiz, Müzəffər, fəthə Ali Baş Komandanımız, sərkərdəmiz.

Biz azad olmuş Hadrutda Sizinlə keçirilən bu görüşə görə çox şadım və Sizə minnətdarlığımızı bildiririk. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasını Azərbaycan xalqı 29-30 ilə yaxın gözləyib. Ulu Öndərimiz hakimiyyətə gələndən qədər ölkədə mövcud olan özbaşınalıq, xaos, anarxiya bəzi siyasət dəlləllərinin öz şəxsi mənafevləri və bəzi xarici qüvvələrin mənafevləri naminə etdikləri xəyanətlər, alverlər - bütün bunlar torpaqlarımızın işğalına səbəb oldu. Ölkə acınacaqlı, fəlakətli günlər yaşayırdı. Xalq xilaskarı, fəlakətlərdən, bu müsibətlərdən çıxarmağı bacaran lider lazımdır. Xalqın təkidli və xahişi ilə Ulu Öndərimiz hakimiyyətə gəldi. Gəldiyi ilk gündən bəyan etdi, qarşıya məqsəd qoydu: torpaqlarımız işğaldan azad ediləcək. Bu istiqamətdə çox gərgin, çətin, fədakar işlər başlandı.

Siz 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildiyiniz ilk gündən bəyan etdiniz ki, biz torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik. Bu məqsədə çatmaq üçün hədəflər müəyyənləşdi. Siz müəyyən etdiniz bunu və bu hədəflərə çatmaq üçün bütün istiqamətlərdə, bütün sahələrdə çox uğurlu, uzaggörən, müdrik siyasət ortaya qoyuldu. Ölkəmiz inkişaf etməyə başladı, dövlət və dövlətçilik gücləndi. Ölkədə möhkəm daxili səlibitlik yarandı, iqtisadiyyat səxələndirildi. Güclü iqtisadiyyata şəxələndirildi. Güclü iqtisadiyyata şəxələndirildi.

◆ ◆ ◆
Əzəyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının professoru **Tamilla KƏNGƏRLİNSKAYA** dedi:

- Bu gün çox tarixi və müqəddəs gündür. Biz doğma Xocavənddəyik. Mən çox

muğz günbəgün inkişaf etdi, gücləndi. Ordunun döyüş qabiliyyəti, maddi-texniki bazası gücləndirildi.

Çox vacib bir məsələni qeyd etmək istəyirəm. Sizin prezidentliyiniz dövründə ölkədə mübariz, döyüşkən ruhlu, sədaqətli gənc nəsəl yetişdirildi. Bu, çox vacib idi. Siz həmişə bunu qeyd edirsiniz. Bu qələbənin qazanılmasında həmin gənc nəsəl çox böyük rol oldu. Qələbə yürüşü üçün artıq zəmin yaranmışdı. 2016-cı ildə bunun bir mesajı verildi. Sonra Naxçıvan hadisələri oldu. Çox mühüm strateji yüksəkliklər ordumuz tərəfindən nəzarət götürüldü. Bu da bir mesaj idi. Nəhayət 2020-ci il Tovuz hadisələri. Bunlar düşməne yene də ibarət olmadı, düşmən mürdar niyyətindən əl çəkmedi.

Siz Birləşmiş Millətlər Təşkilatının konfransında çıxışınız zamanı xəbərdarlıq etdiniz ki, ermənilər yeni təcavüzə, yeni müharibəyə hazırlaşır. Bunun qarşısını almaq üçün tədbirlər görmək lazımdır. Ancaq etmədilər. Sizin haqlı ittihamlarınızı, çıxışınızı bütün xalqımız alqışladı. Nəhayət ermənilərin növbəti təxribatına cavab olaraq Azərbaycan Ordusu Sizin əmrinizlə əks-hücum əməliyyatına başladı. Sentyabrın 27-də qəlibiyyət yürüşü başlandı. Sizin rəhbərliyinizlə, Sizin sərkərdəliyinizlə biz qalib gəldik. Siz həmişə qeyd edirsiniz ki, ən müasir silaha malik olsaq da, son söz, həlledici söz Azərbaycan əsgəri deyir. Ancaq bir şey qeyd etmək istəyirəm, əsgərə cəsarətli, qətiyyətlili, inamı, müdrik sərkərdə lazımdır. O sərkərdəliyi Siz etdiniz. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan əsgəri qalib oldu, torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Biz, Azərbaycan xalqı 30 ilə yaxın bir vaxtda bu qələbəni gözləyirdik. Sizin rəhbərliyinizlə xalqımız, millətimiz, dövlətimiz bu qələbəyə nail oldu. Qələbəmiz, suverenliyimiz, ərazi bütövlüyümüz Sizin rəhbərliyinizlə əbədi olacaqdır.

Əşq olsun Azərbaycan əsgərinə, eşq olsun Azərbaycan Ordusuna, eşq olsun Azərbaycan xalqına və yaşasın Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev.

◆ ◆ ◆
Əşq olsun Sizə.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun.

yaxşı başa düşürəm ki, biz bu xoşbəxt anları yaşamaq üçün kimsə borclu deyiləm. Onca Siza cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan! Sizin müdrik siyasətinizə, qəhrəman və güclü ordumuza.

Xalqımız şəhidlər verdi. Biz onların qarşısında baş əyirik, Allah onlara rəhmət etsin.

Mən Cavad bəy Rza bəy oğlu Məlik-Yeqanovun nəvəsiyəm. Bu, çox qədim və tanınmış bir nəsilidir. Mənim babam Cavad bəy Məlik-Yeqanov Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin görkəmli xadimlərindən biri idi, parlamentin üzvü idi, İstiqlal Bəyannaməsinə imza atan şəxslərdən biri idi. 1930-cu illərdə repressiya qurbanı oldu və sürgündə vəfat etdi. Babam haqqında çox danışmaq istəmirəm, çünki müxtəlif elmi məqalələr yazılıb, sənədli film çəkilib. Mən əslər boyu burada yaşayan əcdadlarımızın torpağında ilk dəfə ayaq basıram və mənim yaşadığım hissələri sözlə ifadə etmək çox çətindir. Bu 30 il ərzində Siz hər gün bu Qələbənin daşını qoyurdunuz, bu Qələbəyə doğru addım-addım irəliləyirdiniz. Sizin bu əsl vətəndaş fəaliyyətinizin uğuru musiqi ifaçılıq sənətinə, ancaq dahiylər məxsus olan dövr vacib elementin inteqrasiyasını əks etdirir: güclü təfəkkür, dərin zəngin hissələr, pulad iradə və mükəmməl texnika. Mənim fikrimcə, Siz öz siyasətinizdə bunların hamısını nail olmaqla, Azərbaycan xalqına Qələbəyə yaşadınız və minnətdar xalq Sizin adınızı qızıl hərflərlə dünya tarixinə yazdı.

Bir daha Sizə minnətdaram. Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm.

◆ ◆ ◆
Əməkdar müəllim **Asif CAHANGİROV** dedi:

- Möhtərəm cənab Prezident, üyüm sözle doludur. Bilirəm, bütün fikirlərimi Sizə çatdırı bələcəyəm, ya yox. Bu xoşbəxtlik anlarını Siz bizə bəxş etdiniz, uzun illər həsrətə yaşadığımız öz doğma torpaqlarımızı görə bildik, bu torpaqlarda addımlaya bildik. Bu, misilsiz bir xoşbəxtlikdir. Doğrusunu deyim, səmimi deyim, mən uzun illər həyatda mayus yaşayırdım. Düşünürdüm ki, bu günləri görməyəcəyəm. Bu anları ki, mən bu gün yaşayıram, Siz nəinki mənim, bütün yaşlı nəslimizin həyatını bir neçə il də uzatdınız. Çünki biz rahat nəfəs almağa başladık. Biz həmişə başaşağı idik ki, məğlub olmuş bir ölkəyik. Bu gün başımız ucadır, alımız açıqdır. Bizim sifəti-

mizdə daim təbəssüm var, sevinc var, daim xoşbəxtlik hissələrini yaşayıraq.

Əlbəttə, biz yaxşı anlarıyıq ki, bunun hamısı çox böyük strateji istiqamətlərin hesabınadır. Onların həyata keçirilməsini nə bəhrəsindir. Sözsüz ki, bu, bir möcüzədir, cənab Prezident. Çünki millətin özü birləşdi. Bizim əsgərlərimiz, bizim zabitlərimiz, - mən bizim əsgərlərlə görüşmüşəm, bu müharibə dövründə də ünsiyyətdə olmuşam, - bu, məəttəl qalası bir şücaət idi. Hamı Sizin adınızı çəkirdi, hamı ölüme hazır olduğunu bildirdi. Anım gündə televiziya ekranlarında o cavan oğlanların sifətlərini, onların portretlərini görəndə üyüm çam ağlayırdı. Çünki 1999-cu il, 2000-ci il, 2001-ci il təvəllüdü bizim o uşaqlar əsl şəhidlərdir. Çünki onlar şüurlu şəkildə ölümə getməyə hazır idilər - Vətən torpağı naminə, ölkəmiz naminə, millətimiz naminə. Bu milli birlik, bu vahidlik gətirib bizi Qələbəməzə çatdırdı. Sizin strateji yanaşmanız nəticəsində bu nailiyyəti, Qələbəni əldə etdik. Siz Ermənistanın qondarma tarixçilərinin yazmalarını çox düzgün qeyd etdiniz, bizim nəslimiz də Yelizavetpol quberniyasının Şuşa mahalının Tuğ kəndindəndir. Mənim atam, babam orada anadan olub. Mənim əcdadlarımız həm Tuğda, həm də Qarabağ xanlığının Şuşa şəhərində dünyaya gəlməmişlər və orada yaşamışlar. Bu Yelizavetpol quberniyasının mərkəzi də bizim doğma Gəncə şəhərimiz idi. O ermənilər ki, deyirlər, Azərbaycanın bu Qarabağ torpaqları ilə heç bir əlaqəsi olmayıb, ələ bu kifayətdir ki, Rusiya çarı Yelizavetpol quberniyasının mərkəzi kimi, - Şuşa da, Zəngəzur da, Cəbrayıl da daxil idi ora, - Gəncə şəhərimizi seçmişdi. Deməli, bizim həm siyasi, həm iqtisadi, həm sosial, həm mədəni əlaqələrimiz - bu torpaq daim məhz Azərbaycanla bağlı olub.

Sizə çox minnətdaram. Siz hamıya sübut etdiniz, çox böyük, nəhəng siyasət yolu ilə sübut etdiniz ki, Qarabağ, heç-qəten, Azərbaycan, Qarabağ Azərbaycan olub və həmişə də olacaq. Eşq olsun. Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun.

◆ ◆ ◆
Əməkdar müəllim, Salakətin tam orta məktəbinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi **Gültəkin AĞAYEVA** dedi:

- Möhtərəm Prezidentimiz, Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev, Qarabağımızın fəthi. Doğma xalqına bağlı, dövlətinə sevin, üyüm Vətən eşqi,

vətənpərvərlik ruhu, azərbaycançılıq sevgisi ilə döyünən hər bir azərbaycanlının Prezidentiyəm dəyən ölkə başçımız. Sizin Zəfəriniz Azərbaycan xalqına böyük sevinc hissi yaşadı. Siz tarixi ədaləti bərk etdiniz, Siz ata vəsiyyətini yerinə yetirdiniz. Bu Zəfər Sizin möhtəşəmliyin və eyni zamanda, apardığınız uğurlu siyasətin nəticəsidir. Bir ildir ki, Azərbaycan xalqı özünün ən xoş günlərini, ən xoşbəxt həyatını yaşayır. Otuz ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında olan doğma torpaqlarımızda artıq Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dalğalanır. Ordumuzun qeyrətli, vətənpərvər, qəhrəman oğulları, casur, cəngavər əsgərləri Ali Baş Komandanın - Sizin rəhbərliyinizlə illərdir həsrət qaldığımız bölgələrimizi, kəndlərimizi, qəsəbələrimizi, dağlarımızı, meşələrimizi, çöllərimizi öz canları, qanları bahasına azad etdilər. Dillərində Vətən kəlməsi, könlülərində Qarabağ ağrısı, Xocalı qisası ilə qəhrəmancasına vuruşdular və qəhrəmancasına şəhid oldular. Bu 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusundan öz layiqli cavabını alan Ermənistan "dəmir yumruq" qarşısında na qəddər gücsüz olduğunu nəhayət ki, anladı, özünün acı meğlubiyyətini qəbul etdi.

Möhtərəm Prezident, biz bu Qələbəni təkcə döyüş meydanında deyil, eyni zamanda, informasiya savaşında da qazandıq. Sizin xarici jurnalistlərə, diplomatlara verdiyiniz müsahibələr, qərəzli suallara verdiyiniz tutarlı cavablar bizim hər birimizin həyatının bir anı, tarixə qızıl hərflərlə yazılan bir uğur, bizim qürur mənbəyimizdir.

Cənab Prezident, bu tarixi görüş biz xocavəndlilərin həyatında ikinci dəfə yaşanırdı. Siz 2008-ci il oktyabrın 4-də Beyləqan ərazisində salınmış Xocavənd qəsəbəsinin açılışına gəlmişdiniz və orada məcburi köçkünlərlə görüşmüşdünüz. Mən onda da Sizin qarşınıza çıxış etdim. Çıxışmada dedim, cənab Prezident, biz ürəkden inanırıq ki, Siz tezliklə o torpaqları azad edəcəksiniz və məcburi köçkünlər öz dedə-baba ocaqlarına, evlərinə qayıdacaqlar. Mən yeni qəsəbəyə görə Sizə təşəkkür edərkən, dediniz ki, bu qəsəbələr məcburi köçkünlərin rahat yaşaması üçün müvəqqəti qəsəbələrdir. Biz torpaqlarımızı mütləq azad edəcəyik və orada bundan da yaxşı, insanlıqın yaşaması üçün bütün imkanlara malik olan evlər tikəcəyik, məktəblər və digər obyektlər tikəcəyik. Allahın bu gününə min şükür, biz arzumuzna çatdıq. İşğaldan azad olunan o bölgələrimizdə bu gün aparılan nəhəng quruculuq işləri bizi sevindirir, dünyanı işıq həm heyrtləndirir, həm də mat qoyur.

Cənab Prezident, mən istəyirəm ki, Siz biz xocavəndlilərin salamatını Mehriban xanım Əliyevaya çatdırarsınız. Çünki bizim birinci görüşümüzə Mehriban Əliyevə bizimlə idi. Mən ona belə bir müraciət etdim ki, Mehriban xanım, Sizin Azərbaycanı gördüyünüzün geniş miqyaslı, dəyərli işlərinə görə bu ölkənin birinci xanımı kimi bütün birinci xanımların birincisiniz. Bu gün sözüme əlavə edirəm, həm də ən qəhrəman qadınınsınız, ən vətənpərvər qadınınsınız. Siz məcburi köçkünlərlə görüşlərin birində dediniz ki, mənim məqsədim Qarabağın hər bölgəsində "Qarabağ" şikəstəsinin səslənməsidir. Çox şükür, Şuşada bu arzumuzna çatdıq. Şuşada, Cıdır düzündə səslənən "Qarabağ" şikəstəsinin səsi nəinki Qarabağa, ətraf bölgələrə, bütün dünyaya da yayıldı.

Cənab Prezident, biz Sizinlə qürur duyuruq. Mən qürur duyuram ki, Sizin kimi Prezidentimiz var. Bir müəllim, bir ana kimi Vətəninizi, xalqınızı, Prezidentinizi ürəkden sevin bir ziyalı kimi deyirəm: Allah Sizi qorusun!

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, çox sağ olun.

◆ ◆ ◆

Azərbaycan Tibb Universitetinin Ümumi Cərrahiyyə kafedrasının professoru **Mübariz ƏLİYEV** dedi:

- Möhtərəm Prezident, Sizə, ilk növbədə, bizim doğduğumuz diyara gəldiyiniz və daim buranı nəzarətdə saxladığınıza görə bütün kollektiv, bütün Xocavənd əhalisi adından öz dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Bu torpaq bizim üçün əzizdir. Bir görün, neçə gözəllik var.

Mənim xalam qızı Tamilla xanım professorudur, mən də professoram, mən həm də Cavad bəy Məlik-Yeqanovun qardaşının nəvəsiyəm. Siz bizim babalarımızın intiqamını aldınız. Tuğ bu Dizaq mahalının mədəni mərkəzi, paytaxtı olub. Hətta 1939-cu ilə qədər Dizaq rayonunun paytaxtı Tuğ və Hadrut olub.

Siz düz qeyd etdiniz, burada erməni yaşamayıb. Heç vaxt burada erməni olmayıb. Burada çar pristavı olub, o da Tuğda oturub. Burada sərhəd zastavası olub və sərhəd zastavasında rus imperiyası zamanı Arazin o tayından erməniləri gətirib yığıblar zastavanın ətrafına. Burada Azərbaycan kəndi olan Tuğun əleyhinə belə bir əyalət yaradıblar ki, ona rəqib olsun. Nəhayət, Dizaq mahalının paytaxtı olan Tuğ 1939-cu ildə yixiləndi və Hadrut rayonunu - süni yaradılmış erməni məkanını paytaxt etdilər. Amma bu gün bu, erməni məkanı deyil, heç erməni məkanı da olmayıb. Bu, Azərbaycan-türk torpağıdır.

Ardi 4-cü səh.

Qarabağın yeni dövrü başlayır

Prezident İlham Əliyev Xocavənd rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb

Əvvəli 3-cü səh.

Mən orada anadan olmuşam, sonra Sumqayıtda, uzun illər Moskvada yaşamışam. Mən Moskvadan 1989-cu ildə elmlər namizədi kimi göndərişlə gələndə Tuğ kəndinə qeydiyyat düşmüşəm. Tuğ mənim üçün həmişə əziz olub. On bir türk-alban məbədi və ya kilsəmi deyək, amma türk məbədi olub. Bunların hamısını mən tanıyıram. O məbədləri bunlar tarixən erməniləşdiriblər. Mənim yadımdadır, atam tarix müəllimi idi və Tuğ kəndində dərs deyirdi. Anam da ədəbiyyat müəlliməsi idi, hətta bir müddət tədris-hissə müdiri də işləyib. Deyirdilər ki, ermənilər gecə ikən gəlirdilər, orada alban-türk xristian xaçlarını dəyişdirib erməni xaçları ilə əvəz edirdilər. Hətta iyranç işlər görürdülər: basdırılan müqəddəs insanların qəbirlərini qazıb, onların alban xaçlarını çıxarıb, yerinə erməni xaçları qoyurdular. Biz onların gördüyü iyranç işlərin hamısının şahidiyik.

Siz Tuğ adı çəkəndə biz özümüzdən asılı olmadan əl çaldıq. Tuğ doğrudan da bizim üçün çox əziz bir yerdirdi. Mən də bu döyüşlərdə iştirak etdim, həm Birinci Qarabağ müharibəsinin, həm də ikinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıyam. Mənim oğlum Tovuz hadisələri başlayan kimi könüllü olaraq əsgərliyə getdi. Mən sentyabrın 27-də Ağdama, Sarıcalı hərbi hospitalına getdim. Bilirdim ki, ora ən gərgin yerdirdi, Hadrutdan, Tərtərdən, Ağdərədən yaralılar ora gətirilirdi. İş çox gözəl təşkil olunmuşdu. Birinci Qarabağ müharibəsində olandan qat-qat üstün, keyfiyyətli tibb sistemi qurulmuşdu. Yaralılar Avropa standartları səviyyəsində emaliyyat olunurdu. Orada çoxlu professorlar var idi. Biz gecə-gündüz işləyirdik. O hospitalın ətrafına nə qədər "Qrad" və "Smerç" düşürdü, hər tərəf yanırı, amma Allah-teala o hospitalı, yaralıları qoruyurdu. Biz bir dəfə də zirzəmiyə düşüb emaliyyat etmədik. Biz bütün bunlara baxmayaraq, emaliyyatlarımızı icra edirdik və çox uğurlu emaliyyatlar aparırdıq. Mən gördüm, yaralılar necə entuziazm, fədakarlıq göstərirdilər, Sizi necə sevirdilər. Hər dəfə Sizin çıxışlarınızı gözləyirdilər ki, möhtərəm Prezident nə deyəcək. Siz deyəndə ki, Hadrut işğaldan azad olunub, hamı məni qucaqlayıb öpdü. Bu xoşbəxtliyi bizə bəxş etdiyinizə görə biz qarabağlılar Sizə "Qarabağ bəylərbəyi" adı verdik. Siz Qarabağ bəylərbəyisiniz. Elman müəllim düz dedi, fəhəsiniz, sərkərdəsiniz, amma Siz həm də Qarabağ bəylərbəyisiniz.

Mən də kənarda qalmıram, iqtisadiyyat Nazirliyi ilə, böyük bir komanda ilə işləyirik. Doğrudan da iqtisadiyyat Nazirliyi Sizin rəhbərliyinizlə böyük bir proqram işləyib hazırlayıb. Biz də istəyirik ki, Tuğ kəndində bir sanatoriya tikək. Çünki mən xaricdə çox oluram. Xarici ölkələrdə, Amerikanın ştatlarında, Avropanın bütün ölkələrində, kongreslərdə mənim yaxşı dostlarım var, onlar da bu işlə maraqlanırlar. Hər dəfə xarici ölkədən zəng edib məni almanlar, ingilislər, fransızlar, italyanlar da təbrik edirlər. Mən çox sevinirəm. Bu xoşbəxtliyi Siz bizə bəxş etdiniz. Ulu Öndərimizin siyasətini uğurla sona çatdırdınız.

Bizim ailəmiz üç nəfərdən ibarətdir - mən, yoldaşım və oğlum. Bizim ailə hər zaman Sizə iki əsgər verməyə hazırdır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm

Mübariz ƏLİYEV: Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- İlk növbədə, xoş sözlərə görə minnətdaram. Bu gün dediyiniz sözlərə qüvvət, müharibə zamanı fədakarlıq göstərmiş həkimlərin də fəaliyyətini biz gərək qeyd edək. Doğrudan da, həkimlər gecə-gündüz yorulmadan, o ağır şəraitdə, çətin şəraitdə öz heyatını risk altına ataraq yaralılara qulluq edirdilər. Şəhidlərimizin sayının o qədər də çox olmamasının səbəblərindən biri də məhz həkimlərdir. Çünki müharibə başlanan kimi emrlərimdən birincisi bəlkə də ondan ibarət idi ki, yaralılara ən yüksək xidmət göstərilməlidir. Yaralılar döyüş meydanından dərhal çıxarılmalı, sanitariya məhsullarına mindirilməli və birinci ən yaxın olan tibb mərkəzinə gətirilməlidir. Deyə bilərəm ki, həm həkimlər, həm icra orqanlarının nümayəndələri, eyni zamanda, əsgərlər bir çox hallarda öz heyatlarını risk altına ataraq yaralı yoldaşlarını döyüş meydanından çıxarıb həkimlərin sərəncamına, ixtiyarına vermişdilər.

Bizim son illər ərzində tibb mərkəzlərinin coğrafiyasına fikir versəniz görərsiniz ki, cəbhəyənə, təmas xəttinə yaxın olan bölgələrə xüsusi diqqət göstəri-

lirdi. Bu da təsadüfi deyildi. Çünki müharibə qaçılmaz idi. Burada qeyd olundu, mən deyirdim ki, torpaqlar işğaldan azad olunacaq. Mən hamı deyirdim, həm də inanırdım və bilirdim ki, bu, belə olacaq. Əlbəttə, biz istəyirdik ki, qan tökül-məsin, torpaqlarımız sülh yolu ilə azad edilsin. Amma artıq səbir kasamız daşmışdı və məhz müharibəyə hər tərəfli hazırlıq görülmüşdü - həm iqtisadi sahədə, hərbi-quruculuq sahəsində, maddi-texniki təminat sahəsində və eyni zamanda, səhiyyə sahəsində. Ona görə məsələ, biz Füzuli rayonunda təmas xəttinə yaxın iki böyük tibb mərkəzi yaratdıq. Yevlaxda, ondan sonra Goranboyda, Ağdamda, Bərdədə böyük tibb mərkəzləri yaratdıq. Yaralanmış hərbiçilərimizin orada müalicəsi hesab edirik ki, onların bir çoxlarının heyatının xilas olunmasına səbəb olmuşdur. Ona görə həkimlərə xüsusi minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm, siz də şəxsən. Müharibə başlanan kimi, siz könüllü olaraq döyüş bölgəsinə gətiniz. Doğrudan da, Ağdam bölgəsi ən ağır bölgə idi və ora təmas xəttinə yaxın olduğu üçün ermənilər daim bizim kəndlərimizi atəşə tuturdular. Aprel döyüşlərində erməni silahlı qüvvələri ən çox Ağdamı atəşə tut-

muşdular. Ən çox dağılan evlər də məhz Ağdamda idi. Zəfərdən danışarkən, əlbəttə ki, biz xalqımızın hamıyılığını qeyd etməliyik. Çünki Azərbaycan xalqı ordumuzun arxasında dayandı, mənim arxamda dayandı, bizə inandı və tam əmin idi ki, biz tarixi Qələbə qazanacağıq və belə də oldu. Azərbaycan tarixi Zəfər çaldı. Bu müharibə haqqında hələ çoxlu kitablar, məqalələr yazılacaq, müharibə iştirakçıları öz xatirələrini bölüşəcəklər. Ancaq mən bütün bu işlərə rəhbərlik edən şəxs kimi, Ali Baş Komandan kimi bir daha gördüm Azərbaycan xalqı nə qədər böyük xalqdır. Biz təmas xəttinə yaxın olan bölgələrdə sığınacaqlar yaratmaqla bağlı tədbirlər keçirəndə vətəndaşlar özləri gəlib kömək göstərirdilər. Ordumuzun təchizatı tam təmin edilmişdi, heç bir ehtiyac yox idi. Amma vətəndaşlar özleri gəlib kömək göstərməyə can atırdılar. Səfərbərliklə bağlı hərbi komissarlıqların qabağında minlərlə gənc könüllü olaraq döyüşə getmək istəyirdi. Bazilərinə deyilirdi ki, ehtiyac yoxdur, inciyirdilər. Məne nə qədər məktub gəldi ki, mənə qoyunlar gədim, Ali Baş Komandan, xahiş edirəm məne icazə verin. Yaralılar sağalmadan durub döyüşə gəldirdi-

lər. Bir nəfər də olsun fərarı olmamışdır, bir nəfər də. Baxın, biz 44 gün döyüş apardıq, özü də bəzi döyüşlər çox ağır idi, xüsusən də birinci mərhələdə, təmas xəttinə yarmaq lazım olanda ölməyə gərdirdilər bizim vətəndaşlar. Məhz Qələbənin səbəbi budur. Əlbəttə, bütün başqa amillərlə bərabər, hazırkı sistemli xarakter daşmışdır. Uzunmüddətli hər tərəfli hazırlıq işləri gərdirdi - iqtisadi, beynəlxalq münasibətlər, ordu quruculuğu sahələrində, vətənpərvərlik, düşməne nifrət hissi aşılardı gəncələrimizə. Bu hazırlıq nəticədə belə möhtəşəm Qələbəyə gətirib çıxardı ki, bütün Azərbaycan xalqı, Azərbaycanda yaşayan, xaricdə yaşayan milyonlarla azərbaycanlı bu gün fəxr edir, haqlı olaraq fəxr edir, hamımız fəxr edirik. Keçmiş məcburi köçkünlərlə görüşlər indi tamamilə başqa xarakter alıb. Siz bilirsiniz, mən 2003-cü ildən başlayaraq məcburi köçkünlərlə ildə bir neçə dəfə görüşmüşdüm, həm açılışlarda, - çünki 100-dən çox şəhərcik inşa edilmişdir, hər bir açılışda mən iştirak edirdim, - həm də ki, başqa tədbirlərdə. Gördüm ki, son illər onların gözələrində ümidlər artıb sönür və bu da təbiidir. Neçə il gözləmək olar?

Neçə il demək olar ki, Minsk qrupu gəldi, gəldi, təklif verdi, erməni qəbul etmədi?! Açığ deməliyəm, neçə il bizim başımızı aldadırdılar. Deyə bilirdim mən onlara. Hətta müharibə dövründə bir çox müsahibələr verərək tam planlarımız haqqında danışa bildirdim. Çünki bu, hərbi sirr idi. Bizim əsas məqsədimiz tam qələbəni qazanmaq, Şuşada bayrağımızı qaldırmaq idi. İndi deyə bilərəm, bu vəzifə müharibənin ilk günündən qarşıya qoyulmuşdu və biz bu vəzifəyə nail olduq.

Məcburi köçkünlərin əzablarını, onların iztirablarını çox yaxşı başa düşürəm. Çünki mən keçmiş məcburi köçkünlərlə Azərbaycanda bəlkə də ən çox təmasda olan insanam. Onların ümidlərini doğrultmaq üçün, onlar qarşısında bu tarixi missiyanı icra etmək üçün, onların dədə-baba torpağına qayıtmaları üçün biz gərək neçə dəyərlər, bütün gücümüzü səfərbər edib "Öldü var, döndü yoxdur!" şüarı ilə qabağa gedəydik və gətdik. Bu gün artıq məcburi köçkün anlayışı yoxdur. Bu gün keçmiş məcburi köçkünlər evlərinə dönməyə hazırlanırlar. Xocavənd birinci səfərdir, bundan sonra bu səfərlər təşkil ediləcəkdir. Biz çalışacağıq, neçə ki, müharibəni qısa müddət ərzində başa vurduq, eyni zamanda, bu bərpə işlərini də maksimum qısa müddət ərzində başa vuraq ki, siz qayıdasınız, bu cənnətməkəna qayıdasınız. Hər bir torpaq bizim üçün cənnətdir, əzizdir. Azad edilmiş torpaqlarda Azərbaycan xalqı bundan sonra əbədi yaşayacaqdır. Bir daha sizi təbrik edirəm, siza cansağlığı, uğurlar arzulayıram.

◆ ◆ ◆
Sonra xatirə şəkilləri çəkdirdildi.

◆ ◆ ◆

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Salam qəhrəman, necəsən?

Sakin:

- Siz mənə Milli Qəhrəman adı verdiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Bəli, vermişəm. Sən buna layıqsən.

Sakin:

- Allah Sizi var eləsin, Allah canınızı sağ eləsin.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ ol, çox sağ ol.

Sakin:

- Salam cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Xoş gəlmisiniz.

Sakin:

- Minnətdaram ki, mənə Tuğə qaytar-

dınız, mənə evimə qaytardınız. Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- İndi gedəcəyik Tuğə.

Sakin:

- Cənab Prezident, minnətdarıq, Si-

zinizlə qürur duyuruq.

Digər sakin:

- Bakı Ali Neft Məktəbinin tələbəsi-

yəm. Tələbələrindən adından demək istəyirəm ki, hamımız Sizinlə fəxr edirik.

Prezident İlham ƏLİYEV:

Sağ olun, salam söylə tələbə yoldaşlarına. Çox sağ olun.

Bura çox möhtəşəm turizm mərkəzi

ola bilər. Bir də ki, Füzuli Hava Limanı

artıq var. Füzulidən bura indi yol da çə-

kirik. Füzulidən Hadruta 20 dəqiqəlik yol

olacaq, dördzolaqlı.

Sakin:

- Çox gözəl yollar çəkilir, cənab Prezident.

◆ ◆ ◆

Azərbaycan Prezidenti Xocavənd ic-

timaiyyətinin nümayəndələri ilə Tuğ

kəndinə yola düşdü.

Dəniz nəqliyyatı sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, dəniz nəqliyyatı sahəsində idarəetmə, tənzimləmə, nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə, habelə Azərbaycan Respublikasının dəniz limanlarında fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi istiqamətində həyata keçirilən işin optimallaşdırılması və rəqabətədayamlı dəniz nəqliyyatı sahəsinin formalaşdırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Dəniz Agentliyinin, habelə Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Dəniz Agentliyinin tabeliyində Dəniz Üzgüçülüğünün Təhlükəsizliyi Mərkəzi, eləcə də Nəqliyyat və Texniki-Təminat İdarəsi publik hüquqi şəxslərinin əsasında Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin (bundan sonra - Nazirlik) tabeliyində "Dövlət Dəniz və Liman Agentliyi" publik hüquqi şəxs yaradılsın.

2. "Dövlət Dəniz və Liman Agentliyinin Nizamnaməsi" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Dövlət Dəniz və Liman Agentliyi (bundan sonra - Agentlik) Azərbaycan Respublikasının ərazisində dəniz nəqliyyatı sahəsində dövlət siyasətinin formalaşmasında, həyata keçirilməsində və inkişafında iştirak edən, bu sahədə tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirən, dəniz üzgüçülüğünün təhlükəsizliyi, dənizdə insan həyatının və sağlamlığının qorunması, dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi, habelə dənizçilərin hazırlanması sahəsində tədbirlər görən, dəniz limanlarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsinə iştirak edən və dəniz üzgüçülüğünün təhlükəsizliyi ilə bağlı xidmətlər (navigasiya və mayak, bələdçi, kanal, lövbər və gəmi yığımı) göstərən publik hüquqi şəxsdir;

3.2. Agentlik bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumların hüquqi varisidir, onların hüquq və öhdəlikləri, habelə əmlakı Agentliyə keçir;

3.3. Agentliyin fəaliyyətinin təşkili və təmin edilməsi xərcləri dövlət büdcəsinin vəsaiti, fəaliyyətdən əldə olunan vəsait və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir;

3.4. Agentliyin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün 4 (dörd) üzvdən - sədr və onun 3 (üç) müavinindən ibarət İdarə Heyəti yaradılsın.

4. Agentliyin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

4.1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə:

4.1.1. Agentliyin nizamnaməsinin təsdiq olunması və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi;

4.1.2. Agentliyin idarəetmə orqanlarının yaradılması;

4.1.3. Agentliyin İdarə Heyəti sədrinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi;

4.1.4. Agentliyin yenidən təşkili və ləğvi;

4.2. Nazirliyə:

4.2.1. bu Fərmanın 4.1-ci bəndində qeyd edilənlər istisna olmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin

səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

5.1. Agentliyin yaradılması, habelə dəniz nəqliyyatı sahəsində normativ-hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.2. Agentlik dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan qurumların balansındakı əmlakın Agentliyin balansına verilməsini təmin etsin;

5.3. Agentliyin 2021-ci ildə saxlanılması xərclərinin bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumlar üçün cari ildə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində maliyyələşdirilməsi, növbəti illərdə isə dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində ayrıca sətirlə nəzərdə tutulması ilə bağlı tədbirlər görülsün;

5.4. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Nazirlik:

6.1. Agentliyin dövlət qeydiyyatına alınması üçün bu Fərman qüvvədə mündüri tarixdən 3 (üç) gün müddətində "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq tədbirlər görülsün;

6.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 oktyabr 2021-ci il

Fərmana edilmiş əlavə ilə www.azerbaijan-news.az saytında tanış ola bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasında rəqəmsallaşma, innovasiya, yüksək texnologiyalar və rabitə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, rəqəmsallaşdırılmanın və innovasiyaların təbiiqinin genişləndirilməsinin, radiospektr idarəçiliyinin, rabitə və informasiya texnologiyalarının inkişafının, tənzimləmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsinin və sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırılmasının, beləliklə də qeyd olunan sahələrdə keyfiyyətin artırılmasının, innovativliyin, investisiya cəlbəediciyinin və istehlakçıların maraqlarının qorunmasının təmin edilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi adlandırılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin (bundan sonra - Nazirlik) tabeliyində aşağıdakı publik hüquqi şəxslər yaradılsın:

2.1. İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyindəki "Milli Nüvə Tədqiqatları Mərkəzi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin, Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyindəki İnnovasiyalar Agentliyi publik hüquqi şəxsin və Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin nəzdindəki Yüksək Texnologiyalar üzrə Tədqiqat Mərkəzinin birləşmə formasında yenidən təşkil yolu ilə innovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi informasiya kommunikasiya texnologiyaları və rabitə sahəsində sertifikatlaşdırmanı, uçotu, tənzimləməni və nəzarəti (keyfiyyətə nəzarət daxil olmaqla), o cümlədən telekommunikasiya operatorları arasında qarşılıqlı arabağlantı münasibətlərinin tənzimlənməsini və radiospektr idarəçiliyinin həyata keçirən publik hüquqi şəxsdir;

3.2. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi rəqəmsal transformasiya sahəsində fəaliyyətin təşkili, əlaqələndirilməsini, həyata keçirilməsini (o cümlədən nəzarət və tənzimləməni) təmin edən, yüksək texnologiyalar, nüvə elmləri, nüvə texnologiyaları və nüvə energetikası sahəsində kompleks tədbirləri, elmi, elmi-texniki, innovasiya fəaliyyətini və müvafiq sınaq təcrübələrini həyata keçirən, fiziki və hüquqi şəxslərə müasir texnologiyaların və texnoloji həllərin əldə olunmasında yardım göstərən, innovasiya yönümlü elmi tədqiqatları və innovativ layihələri (o cümlədən startapları) təşviq edən, onlara maliyyə dəstəyi verən və innovasiya təşəbbüskarlığını təbliğ edən publik hüquqi şəxsdir;

3.3. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi bu Fərmanın 2.2-ci bəndində göstərilən qurumların hüquqi varisidir, həmin qurumların hüquq və öhdəlikləri, habelə əmlakı Agentliyə keçir;

3.4. bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün 3 (üç) üzvdən - sədr və onun 2 (iki) müavinindən ibarət İdarə Heyəti yaradılsın;

3.5. bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin İdarə Heyətinin sədrini və müavinlərini Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat naziri vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edir;

3.6. bu Fərmanın 5.7-ci bəndi nəzərə alınmaqla, İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin saxlanılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi dövlət büdcəsinin vəsaiti, habelə fəaliyyətdən əldə edilən gəlir və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına həyata keçirilir;

3.7. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin saxlanılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi dövlət büdcəsinin vəsaiti, habelə fəaliyyətdən əldə edilən gəlir və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına həyata keçirilir.

4. Bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

4.1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə:

4.1.1. nizamnaməsinin təsdiqi və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onlarda dəyişiklik edilməsi;

4.1.2. idarəetmə orqanlarının yaradılması;

4.1.3. yenidən təşkil və ləğvi;

4.2. Nazirliyə:

4.2.1. bu Fərmanın 4.1-ci bəndində qeyd edilənlər istisna olmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

5.1. bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin nizamnamələrinin layihəsini və nizamnamə fondunun miqdarı barədə təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.2. bu Fərmanın 2-ci hissəsində nəzərdə tutulan publik hüquqi şəxslərin yaradılması, habelə rəqəmsallaşma, innovasiyalar, yüksək texnologiyalar və rabitə sahələrinin inkişafı ilə əlaqədar normativ-hüquqi aktların layihələrini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.3. "Dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin Nümunəvi Əsasnaməsi"nin layihəsini üç ay müddətində

hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.4. dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin bu Fərmanın 5.3-cü bəndində nəzərdə tutulan Nümunəvi Əsasnaməyə uyğunlaşdırılması məqsədilə altı ay müddətində zəruri tədbirlər görülsün;

5.5. Nazirliyin təklifləri nəzərə alınmaqla, sabit genişzolaqlı şəbəkədən istifadə sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin iştirakının Azərbaycan Respublikasının regionları üzrə genişləndirilməsi və istehlakçıların genişzolaqlı internetə təmin olunması istiqamətində zəruri tədbirlər görülsün;

5.6. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində bu Fərmanın 2.2-ci bəndində göstərilən qurumların balansında olan əmlakın Agentliyin balansına verilməsi üçün tədbirlər görülsün;

5.7. İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin 2021-ci ildə saxlanılması xərclərinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülsün;

5.8. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyinin 2021-ci ildə saxlanılması xərclərinin bu Fərmanın 2.2-ci bəndində göstərilən qurumlar üçün cari ildə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində maliyyələşdirilməsi, növbəti illərdə isə dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində ayrıca sətirlə nəzərdə tutulması ilə bağlı tədbirlər görülsün;

5.9. dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin maddi-texniki təminat məsələlərini bir ay müddətində həll etsin;

5.10. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Nazirlik:

6.1. bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə yaradılan publik hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatına alınması üçün onların nizamnamələri təsdiq edildikdən sonra 3 (üç) gün müddətində "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görülsün;

6.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

7. İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündə, bu Fərmanın 2.2-ci bəndində göstərilən qurumlar öz fəaliyyətini davam etdirsinlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 oktyabr 2021-ci il

Avtomobil nəqliyyatı sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, avtomobil nəqliyyatı sahəsində idarəetmə, tənzimləmə və nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və yük daşımaları üzrə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətini yüksəldilməsi, beynəlxalq və ölkədaxili sərnişin və yük daşımalarının qabaqçıl beynəlxalq tələblərə və təcrübəyə uyğun təşkil edilməsi və rəqabətədayamlı avtomobil nəqliyyatı sahəsinin formalaşdırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidmətinin, Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində "Nəqliyyat-Servis", "1 nömrəli Bakı Avtonəqliyyat Müəssisəsi", "2 nömrəli Bakı Avtonəqliyyat Müəssisəsi", "3 nömrəli Bakı Avtonəqliyyat Müəssisəsi", "1 sayılı Gəncə Regional Nəqliyyat", "2 sayılı Quba Regional Nəqliyyat", "3 sayılı Şirvan Regional Nəqliyyat", "4 sayılı Lankəran Regional Nəqliyyat", "5 sayılı Yevlax Regional Nəqliyyat", "6 sayılı Şəki Regional Nəqliyyat", "7 sayılı Göyçay Regional Nəqliyyat", "8 sayılı Sumqayıt Regional Nəqliyyat", "9 sayılı Ucar Regional Nəqliyyat", "10 sayılı Şəmkir Regional Nəqliyyat", "11 sayılı Tovuz Regional Nəqliyyat", "12 sayılı Beyləqan Regional Nəqliyyat", "13 sayılı Cəlilabad Regional Nəqliyyat", "14 sayılı Samaxı Regional Nəqliyyat", "15 sayılı Mingəçevir Regional Nəqliyyat" məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərinin, Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində "Avtomobil Nəqliyyatı ilə Daşımaların Təşkili" və "Nəqliyyat Təlim-Tədris Mərkəzi" məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlərinin, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Sumqayıt Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşma İdarəsinin və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Gəncə Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşma İdarəsinin əsasında Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin (bundan sonra - Nazirlik) tabeliyində Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyi (bundan sonra - Agentlik) publik hüquqi şəxs yaradılsın.

2. Avtomobil nəqliyyatı sahəsində sərnişin və yükdaşıma xidmətlərinin keyfiyyətini yüksəldilməsinə və innovativ həllərin təbiiqinin genişləndirilməsinə xidmət edən, eləcə də avtomobil nəqliyyatı sahəsində xidmətlərin elektron formada göstərilməsini, habelə məlumatların elçatanlığını təmin edən "AYNA" informasiya sistemi yaradılsın.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Agentlik avtomobil nəqliyyatı sahəsində tənzimləməni, Azərbaycan Respublikasında avtomobil nəqliyyatı ilə daşımaların digər avtomobil nəqliyyatı xidmətlərinə ehtiyacın təmin edilməsini, beynəlxalq və ölkədaxili sərnişin və yük daşımalarına dair qayda və tələblərə, habelə bu sahədə Azərbaycan Respublikasının normativ-hüquqi aktlarının və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin müddəalarına riayət edilməsini nəzarət (Bakı şəhərinin inzibati ərazisində ümumi istifadədə olan nəqliyyat vasitələri ilə müntəzəm sərnişindəşma və taksini minik avtomobilləri ilə sərnişindəşma sahəsində tənzimləmə və nəzarət istisna olmaqla) həyata keçirən publik hüquqi şəxsdir;

3.2. bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumların əmlakı Agentliyin balansına keçir;

3.3. Agentliyin fəaliyyətinin təşkili və təmin edilməsi xərcləri dövlət büdcəsinin vəsaiti, habelə fəaliyyətdən əldə edilən vəsait və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına həyata keçirilir;

3.4. Agentliyin fəaliyyətinə rəhbərliyi həyata keçirmək üçün 4 (dörd) üzvdən - sədr və onun 3 (üç) müavinindən ibarət İdarə Heyəti yaradılsın.

4. Agentliyin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

4.1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə:

4.1.1. Agentliyin nizamnaməsinin təsdiqi və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi;

4.1.2. Agentliyin idarəetmə orqanlarının yaradılması;

4.1.3. Agentliyin yenidən təşkil və ləğvi;

4.2. Nazirliyə:

4.2.1. bu Fərmanın 4.1-ci bəndində qeyd edilənlər istisna olmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

5.1. Agentliyin nizamnaməsinin layihəsini və nizamnamə fondunun miqdarı barədə təkliflərini, habelə "AYNA" informasiya sisteminin əsasnaməsinin layihəsini iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.2. Agentliyin idarəetmə orqanlarının yaradılması, habelə avtomobil nəqliyyatı ilə daşımaların yerinə yetirilməsi sahəsində tənzimləmənin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar normativ-hüquqi aktların layihələrini hazırlayıb üç

ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.3. Agentliyin 2021-ci ildə saxlanılması xərclərinin bu Fərmanın 1-ci hissəsində qeyd edilən qurumlar üçün cari ildə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində maliyyələşdirilməsi, növbəti illərdə isə dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində ayrıca sətirlə nəzərdə tutulması ilə bağlı tədbirlər görülsün;

5.4. Agentlik dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumların balansındakı əmlakın Agentliyin balansına verilməsini təmin etsin;

5.5. Agentliyin maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb bir ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.6. dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində Agentliyin maddi-texniki təminat məsələlərini həll etsin;

5.7. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Nazirlik:

6.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na uyğun olaraq "AYNA" informasiya sisteminin yaradılmasını təmin etsin və həmin informasiya sisteminin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi-nə inteqrasiyası üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə birlikdə zəruri tədbirlər görülsün;

6.2. Agentliyin dövlət qeydiyyatına alınması üçün onun nizamnaməsi təsdiq edildikdən sonra 3 (üç) gün müddətində "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görülsün;

6.3. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

7. Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti bu Fərmandan irəli gələn zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsinlər.

8. Agentlik "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündə, bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumlar öz fəaliyyətini davam etdirsinlər.

ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.3. Agentliyin 2021-ci ildə saxlanılması xərclərinin bu Fərmanın 1-ci hissəsində qeyd edilən qurumlar üçün cari ildə dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində maliyyələşdirilməsi, növbəti illərdə isə dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində ayrıca sətirlə nəzərdə tutulması ilə bağlı tədbirlər görülsün;

5.4. Agentlik dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qurumların balansındakı əmlakın Agentliyin balansına verilməsini təmin etsin;

5.5. Agentliyin maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb bir ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.6. dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində Agentliyin maddi-texniki təminat məsələlərini həll etsin;

5.7. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Nazirlik:

6.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na uyğun olaraq "AYNA" informasiya sisteminin yaradılmasını təmin etsin və həmin informasiya sisteminin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi-nə inteqrasiyası üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə birlikdə zəruri tədbirlər görülsün;

6.2. Agentliyin dövlət qeydiyyatına alınması üçün onun nizamnaməsi təsdiq edildikdən sonra 3 (üç) gün müddətində "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görülsün;

6.3. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

7. Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti bu Fərmandan irəli gələn zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsinlər.

8. Agentlik "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündə, bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən qur

Milli Məclisin iclasında

28 May Müstəqillik Günü kimi qeyd olunacaq

Parlament bununla bağlı qanun layihəsini birinci oxunuşda qəbul etdi

Oktyabrın 11-də Milli Məclisin payız sessiyasında növbəti plenar iclası keçirilib. İclası açan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova əvvəlcə Milli Məclisin nümayəndə heyətinin Slovakiya Respublikasına oktyabrın 7-dən 9-dək davam etmiş rəsmi səfəri barədə qısa məlumat verib.

Parlamentin Sədri xatırladı ki, Slovakiya Mərkəzi Avropada yerləşən bir dövlətdir. Əhalisi 6 milyon nəfərə yaxın, ərazisi təqribən 49 min kvadratkilometrdir. Dinamik inkişaf edən iqtisadiyyata malik sənaye ölkəsidir.

Sahibə Qafarova deyib ki, bu səfər, ümumiyyətlə, Milli Məclisin Sədri Slovakiyaya ilk rəsmi səfəri idi. Spiker qeyd edib ki, o, Slovakiyanın paytaxtı Bratislavada ölkənin Baş naziri Eduard Heger ilə görüşüb. Daha sonra sədr və nümayəndə heyətimiz parlamentin - Milli Şuranın Sədri cənab Boris Kollar ilə, dostluq qrupu ilə və xarici işlər naziri İvan Korçok ilə görüşüb danışıqlar aparılıb. Milli Məclisin Sədri və cənab Kollar mətbuat üçün birgə brifinq də keçirilib.

Sədr Slovakiyada həmsöhbətlərinin Azərbaycanın Avropa İttifaqına üzvü olan dövlətlər ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verdiyini bildirib. Azərbaycanın enerji siyasəti, Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsələlərində ölkəmizin oynadığı rol haqqında danışıb.

Sahibə Qafarova 44 günlük Vətən müharibəsində böyük qələbə qazandıqı haqqında məlumat verdiyini söyləyib. Qeyd edib ki, Azərbaycan 30 ildən bəri Ermənistanın işğal altında saxladığı torpaqları azad edərək, həm tarixi ədalətin, həm də ərazi bütövlüyünün bərpasına nail olub. Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı quruculuq və bərpa işləri həyata keçirilir.

Sədr həmsöhbətlərinin nəzərinə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin bu ilin iyul ayında imzaladığı Fərmanla ölkəmizin iqtisadi rayonlarının yeni bölgüsü müəyyənləşdirilib, 2 yeni rayon - Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları yaradılıb.

Sahibə Qafarova görüşlərdə Ermənistanın təxribatları barədə də məlumat verdiyini deyib. Bildirib ki, Ermənistan işğaldan azad olunmuş ərazilərə terrorçu qruplar göndərib, 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyannatın imzalanmasından sonra tutulmuş terrorçuları hərbi əsir kimi qələmə verir, minalanmış ərazilərin xəritələrini təqdim etməkdən boyun qaçırır. Ermənistan tərəfindən basdırılmış minaların partlaması nəticəsində bu gündə 150 nəfər mülki vətəndaş və hərbiçimiz həlak olub və ya ağır yaralanıb.

Bu isə bir daha onu göstərir ki, Ermənistan həmişə olduğu kimi, beynəlxalq humanitar hüquq kodu-budcasına pozmaqda davam edir. Sahibə Qafarova deyib ki, ötən ilin noyabrında Slovakiya parlamentində qəbul edilmiş Ermənistan-Azərbaycan münasibəti barədə qətnamənin və 2021-ci il ap-

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvünün seçilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin QƏRARI

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Daxili Nizamnaməsinin 36-cı maddəsinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərar alır**:

Azay Əjdər oğlu Quliyev Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvü seçilsin.

Sahibə QAFAROVA,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

Bakı şəhəri, 11 oktyabr 2021-ci il

relin 1-də qəbul edilmiş "Dağlıq Qarabağ haqqında" qərarın təsdiq edildiyini və qəbul edilməz olduğunu da diqqətə çatdırıb.

Gələcək il Azərbaycan Xocalı soyqırımının 30-cu ildönümünün qeyd edilməsinə nəzərə cəhd edib. Xatırladı ki, bir sıra ölkələrin parlamentləri və bəzi beynəlxalq təşkilatlar insanlığa qarşı törədilmiş qətləməni qəbul ediblər. Sədr ümidvar olduğunu bildirib ki, Slovakiya parlamenti də Xocalı soyqırımının tanınması prosesinə başlayacaqdır.

Spiker söhbətlər zamanı iki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin daha da genişləndirilməsi, ticarət dövriyyəsinin artması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi, COVID-19 pandemiyasına qarşı

mübarizədə atılan addımlar, post-pandemiya dövründə əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi və qarşılıqlı maraqa doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsinin aparıldığını deyib.

Çıxışının sonunda Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Slovakiyaya rəsmi səfərinin uğurla keçdiyini söyləyib və bununla əlaqədar olaraq səfərdə onunla birlikdə olmuş və danışıqlarda fəal iştirak etmiş həmkarlarına təşəkkürünü bildirdi.

Sonra iclasda cari məsələlərin müzakirəsinə başlanıb.

Cari məsələlərin müzakirəsi zamanı çıxış edən Milli Məclisin komitə sədri Zahir Oruc, deputatlardan Hikmət Məmmədov, Rəşad Mahmudov, Fəzail Mustafayev, Nizami

Səfərov, Aqil Abbas, Elman Məmmədov, Azay Quliyev, Aydın Mirzəzadə və Fəzail Nurullayev pandemiya ilə mübarizə, siyasi partiyaların nümayəndələrinin Şuşa səfəri və ölkəmizin ictimai-siyasi həyatına dair məsələlər ilə bağlı fikirlərini bildirdilər.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, gündəlikdəki birinci məsələ - "Müstəqillik günü haqqında" qanun layihəsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim edilib. Azərbaycanın Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpası üçün 30-cu ildönümü ərəfəsində belə bir qanun layihəsinin müzakirəyə çıxarılması əlamətdar hadisə olmaqla yanaşı, tariximizə hörmət ifadəsidir. 1991-ci il oktyabrın 18-də dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycan Respublikası 1918-ci il mayın 28-də dövlət müstəqilliyini elan etmiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisidir. Müasir Azərbaycan dövləti tarixi varislər arasında inkişaf edərək bugünkü yüksək səviyyəyə gəlib çatıb. Təqdim edilən qanun layihəsinin məramı tarixi ədalət bərpa etmək və ötən 103 illin 2 möhtəşəm hadisəsinə dəqiq və düzgün qiymət verilməsini təmin etməkdir.

Milli Məclis Sədri birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "Müstəqillik günü haqqında" qanun layihəsi (birinci oxunuş) barədə məlumat verdi. Bildirib ki, müstəqilliyimizin məhaz bərpasının 30 illiyi ərəfəsində cənab Prezident tərəfindən dövlətçilik ta-

riximiz üçün çox əhəmiyyətli olan "Müstəqillik günü haqqında" qanun layihəsi təqdim edilməsi çox təqdirəlayiq haldır. Bu qanun layihəsi dövlətçilik tariximizdə müstəsna əhəmiyyətli mərhələlərin, xüsusən də müstəqilliyimizin keçən əsrin əvvəllərində əldə edilməsi, sonunda isə bərpası kimi tarixi günlərin daha dəqiq ifadə olunması zərurətindən yaranıb. 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Milli Şurası İstiqlal Bəyannaməsini imzalamaqla Azərbaycanın müstəqilliyini dünyaya bəyan etmişdir. 1991-ci il oktyabrın 18-də isə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya əsasən xalqımız öz müstəqilliyini bərpa edib. Bu tarixi günlərin mahiyyəti və məzmunu daha dəqiq ifadə olunması indiki qanun layihəsində də əksini tapıb. Beləliklə, təklif olunur ki, Mayın 28-i Müstəqillik Günü, Oktyabrın 18-i Müstəqilliyin Bərpası Günü elan edilsin. Müstəqillik günü və müstəqilliyin bərpası günü hər il bayram kimi qeyd edilsin.

Əli Hüseynli həm tarixi xronologiya baxımından, həm də mahiyyət baxımından həmin günlərin dövlətçilik tariximizə ön vacib günləri olduğunu diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, bu qanun layihəsi tarixdə baş vermiş hadisələrə daha dəqiq özündə əhəmiyyətli deyir. Cənab Prezidentin təqdim etdiyi bu qanun layihəsi Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin qəbul müzakirə edilib və ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Qanun layihəsi barədə çıxış edən Milli Məclisin komitə sədri Musa Quliyev, Zahir Oruc, Si-

yaş Novruzov, deputatlardan Hikmət Məmmədov, Qüdrət Həsənoğlu, Kamal Cəfərov, Nurlan Həsənov, Kamilə Əliyeva, Aydın Mirzəzadə, Emin Hacıyev, Əli Məsimli, Fəzail Mustafayev və Vahid Əhmədov qanun layihəsinin zəruriliyindən bəhs ediblər, onun müstəqillik tarixi baxımından vacibliyinə toxunublar.

Fasildən sonra "Müstəqillik günü haqqında" qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirəsi davam etdirilib. Çıxış edən Milli Məclisin komitə sədri Hicran Hüseynova, Bəxtiyar Əliyev, Tahir Rzaev, deputatlar Nizami Səfərov, Razi Nurullayev, Elşad Mirbəşiroğlu, Fəzail Mustafayev, Anar İsgəndərov, Musa Qasımlı, Ramin Məmmədov, Nigar Arpadarlı, Ercan Qədiri, Azər Badamov, Asim Mollazadə, Cavid Osmanov, Etibar Əliyev, Tahir Kerimli, Azay Quliyev və Sahib Əliyev müzakirə olunan qanun layihəsinin Vətən müharibəsində Azərbaycanın zəfəri və dövlətçilik tarixi baxımından əhəmiyyətini, daşıdığı mənəvi yükünü xüsusilə qeyd ediblər.

Sonra "Müstəqillik günü haqqında" qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

İclasda Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvünün seçilməsi haqqında qərar layihəsinə də baxılıb. Milli Məclisin deputatı Azay Quliyev bu komitənin üzvü seçilib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
Aydın XƏLİLOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan QHT-ləri bir il əvvəl Gəncənin raket atəsinə tutulması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciət ünvanlayıb

Azərbaycan QHT-ləri bir il əvvəl Ermənistanın siyasi və hərbi rəhbərliyi tərəfindən Gəncənin raket atəsinə tutulması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciət ünvanlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, müraciətdə deyilir:

"2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin ölkəmizə qarşı törətdiyi növbəti hərbi təxribatı cavab olaraq, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri əks-hücum əməliyyatlarına başlamış və 44 gün davam edən müharibədə Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərini bərpa etmişdir.

Ermənistan siyasi və hərbi rəhbərliyi döyüş meydanındakı məğlubiyyətlərinin əvəzinə çıxmaq üçün cəbhə xəttindən kənarında yerləşən şəhər və rayonlarımızdakı mülki əhalini hədəf seçmiş, müxtəlif növ ağır silahlarla, o cümlədən artilleriya və ballistik raketlərlə atəşə tutaraq insanlıq əleyhinə cinayətlər və müharibə cinayətləri törətmiş, mülki şəxsləri, o cümlədən qadın və uşaqları vəhşicəsinə qətlə yetirmiş, insanların əmlakına, infrastruktur obyektlərinə irimiqyaslı zərər vermişdir.

Bir il əvvəl oktyabrın 11-də saat 02.00 radələrində Azərbaycanın ikinci böyük və 500 mindən çox əhalisi olan, cəbhə xəttindən 80 km uzaqlıqda yerləşən Gəncə

şəhəri Ermənistanın siyasi və hərbi rəhbərliyinin əmri ilə TOÇKA-U raket sistemindən atəşə tutuldu. Gəncədə əhalinin sıx yaşadığı bir ərazidə gecə saatlarında, insanların yatdığı bir vaxtda Ermənistanın vəhşi hücumu nəticəsində 3 yaşayış binası dağılıb, 10 mülki şəxs həlak olub və 40-dan çox insan yaralanıb. Ölənlər arasında uşaq və qadınlar da olub.

44 günlük müharibə zamanı Ermənistanın Gəncəni bir neçə dəfə raket atəsinə tutması həm də onu göstərir ki, işğalçı ölkə əvvəlki illərdə olduğu kimi, yenə də dünya ictimaiyyətinin, beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qətnamələri, bəyannatları və çağırışları heçə sayır, beynəlxalq humanitar qanunun, xüsusilə 1949-cu ildə qəbul edilmiş Cenevrə konvensiyasını kobud şəkildə pozmaqda davam edir. Bunun isə tək səbəbi indiyə kimi Ermənistanın cəzasız qalması və işğalçı ölkəyə qarşı hər hansı bir beynəlxalq sanksiyanın tətbiq olunmamasıdır.

Biz, Azərbaycanda insan hüquqlarının müdafiəsi, qadın və uşaq haqlarının qorunması istiqamətində fəaliyyət göstərən QHT-lər böyük narahatçılıq hissi ilə sizə bir daha müraciət edir, bir il öncə çoxlu sayda günahsız uşaq və qadını qətlə yetirən Ermənistanı və onun hərbi rəhbərliyinə qarşı ciddi addımlar atmağa, baş verən müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlərə siyasi qiymət verməyə çağırırıq".

Baş Prokurorluq: Gəncənin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəşə tutulması nəticəsində 26 mülki şəxs həlak olub, 175 nəfər xəsarət alıb

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər törədərək, Azərbaycanın ikinci böyük şəhəri qədim Gəncəni raket atəsinə tutmasının birinci ildönümü ilə bağlı məlumat yayıb.

AZƏRTAC Baş Prokurorluğunun saytına istinadla xəbər verir ki, məlumatda ötən il oktyabrın 4-də, 5-də, 8-də, 11-də və 17-də Gəncə şəhərinin raket atəsinə tutulması nəticəsində 26 mülki şəxsin həlak olduğu, 175 nəfərin isə xəsarət aldığı bildirilib.

"Təqsirkar şəxslərin beynəlxalq müstəvidə məsuliyyəti cəlb olunmasından ötrü lazımı tədbirlərin görülməsi davam etdirilir. Gəncə şəhərinin ağır artilleriyadan atəşə tutulması nəticəsində həlak olmuş soydaşlarımızı hörmətlə anırıq", - deyərək Baş Prokurorluğun məlumatında qeyd edilib.

Ombudsman Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Gəncənin ikinci dəfə ağır artilleriyadan atəşə tutulmasının ildönümü ilə bağlı bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsmanın) Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Gəncə şəhərini ikinci dəfə ağır artilleriya qurğularından atəşə tutması nəticəsində insan tələfatı və dağıntıların baş verməsinin ildönümü ilə bağlı bəyanat yayıb. AZƏRTAC bəyanatı təqdim edir.

"2020-ci il oktyabrın 11-də gecə saat 2 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycanın hərbi əməliyyatların aparıldığı bölgədən uzaqda yerləşən Gəncə şəhərinin mərkəzi hissəsində yerləşən çoxmənzilli yaşayış binalarını qadağan olunmuş, hədəfi seç bilməyən silahlardan hesab edilən "Scud-B" ballistik raket sistemindən ikinci dəfə atəşə tutmuşdur. Nəticədə uşaq, qadın, ahıl da daxil olmaqla, onlarca insan həlak olmuş və yaralanmış, çoxsaylı mülki infrastruktur obyektlərinə ciddi ziyan dəymişdir.

Ermənistan məqsədlilik şəkildə mülki əhalini hədəf seçməklə beynəlxalq humanitar hüquq normalarını, xüsusilə də IV Cenevrə Konvensiyasını, "Silahlı münaqişə zamanı mədəni sərvətlərin mühafizəsi haqqında" Haaqa Konven-

siyasının müddəalarını, eyni zamanda 2020-ci il 10 oktyabr tarixində elan edilmiş humanitar atəşkes rejimini kobud şəkildə pozmuşdur.

Ombudsman olaraq Gəncə şəhərinin mülki obyektlərinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən mütəmadi şəkildə atəşə məruz qalması, çoxsaylı insan tələfatı, insan hüquq və azadlıqlarının kütləvi şəkildə pozulması faktları ilə bağlı dərhal nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara və dünya ictimaiyyətinə müraciət ünvanlanmışam.

Eyni zamanda tərəfimdən Gəncə şəhərində növbəti faktaraşdırıcı missiya həyata keçirilmiş, Ermənistanın növbəti hərbi hücumu zamanı həlak olmuş, yaralanmış, dağıntılardan zərər çəkmiş şəxslərin pozulmuş hüquqlarına dair faktlar yerində araşdırılmış və müvafiq hesabat beynəlxalq təşkilatlara təqdim edilmişdir.

Beynəlxalq təşkilatlara ünvanlandıqımız etiraz bəyannatlarında və faktaraşdırıcı missiya hesabatlarında təkbiz olunmaz sübutlar əks olunmuşdur. Buna baxmayaraq, hərbi əməliyyatlar zamanı törədilmiş bu kimi insan hüquq və azadlıqlarının kütləvi şəkildə pozulması faktlarına hələ də beynəlxalq hüquqi qiymət verilməmişdir.

Gəncə şəhərinin ikinci dəfə ağır artilleriya qurğularından atəşə tutulması nəticəsində insan tələfatı və dağıntıların baş verməsinin birinci ildönümü ilə əlaqədar bir daha beynəlxalq ictimaiyyətə səsənir, beynəlxalq humanitar hüququn norma və prinsiplərini Ermənistan tərəfindən kobud şəkildə pozulması faktlarına beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsinə və bu cinayət əməllərinə görə məsuliyyət daşıyan Ermənistan hərbi-siyasi rəhbərliyinə qarşı müvafiq tədbirlərinin görülməsinə çağırırıq".

Bəyanat BMT-nin Baş katibinə, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına, BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarına, BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarına, BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına, UNICEF-in, UNESCO-nun, Avropa İttifaqının, Avropa Şurasının, ATƏT-in rəhbərlərinə, Beynəlxalq və Avropa Ombudsmanları Şəbəkəsinə, Beynəlxalq Sülh Bürosuna, müxtəlif ölkələrin ombudsmanlarına və milli insan hüquqları institutlarına, Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdəki və xarici ölkələrin respublikamızdakı səfirliklərinə, Azərbaycanın diaspor təşkilatlarına göndərilib.

Azərbaycan və Türkiyənin xarici işlər nazirləri Belqradada görüşüblər

Oktyabrın 11-də Serbiyanın paytaxtı Belqradada Qoşulmama Hərəkatının 60 illiyi münasibətilə keçirilən yüksək səviyyəli görüş çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə nazirlər ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyinin bəzi məsələləri, habelə regiondakı cari vəziyyət ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıblar. Nazirlər həmçinin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Hərbi Dəniz Qüvvələrinin komanda-qərargah təliminin gedişatı ilə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) komanda-qərargah təliminin gedişatı ilə tanış olub.

Sonra HDQ-nin komandanı kontr-admiral Sübhən Bəkirov təlim barədə briinq təqdim edib. Məruzə olunub ki, komanda-qərargah təlimində Xəzər dənizinin Azərbaycan məxsus sektorunda enerji infrastrukturalarının mühafizə və müdafiəsi üzrə xəritə üzərində tapşırıqlar icra ediləcək.

Qeyd olunub ki, təlimin əsas məqsədi komandirlerin və qərargah zabitlərinin döyüşün təşkili və aparılması zamanı yaranmış müxtəlif şəraitdə çevik qərar qəbul etmə və mövcud qüvvələrin səmərəli tətbiqi üzrə praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən şəxsi heyətin bilik və bacarığının artırılmasıdır. Təlimə cəlb olunan heyət döyüş fəaliyyətləri zamanı bölmələrin fasiləsiz və qətiyyətlə idarə edilməsi üzrə tapşırıqları icra edirlər.

Azərbaycan ilə Serbiya arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq haqqında Saziş imzalanıb

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin nümayəndə heyəti oktyabrın 11-14-də Belqradada keçirilən "Partner-2021" Silah və Hərbi Texnika Sərgisində iştirak etmək üçün Serbiyaya səfərdədir.

Müdafiə Sənayesi Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, "Partner-2021" Silah və Hərbi Texnika Sərgisi Serbiya Müdafiə Nazirliyinin təşkilatlığı ilə iki ildən bir keçirilir. Sərgidə dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan silah və hərbi texnika, artilleriya və raket kompleksi, müasir atıcı si-

lahlar, döyüş sursatları, zirehli texnika, təyyarələr, xüsusi mühafizə vasitələri, müxtəlif növ trenajorlar və sair nümayiş etdirilir. Sərginin birinci günündə Azərbaycanın mü-

dafiə sənayesi naziri Mədət Quliyevin Serbiyanın müdafiə naziri Nebojsa Stefanoviç ilə görüşü olub. Görüşdə mühüm əhəmiyyət kəsb edən "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Serbiya Respublikası Hökuməti arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb. Daha sonra Mədət Quliyev "Yugoimport" Müdafiə Sənayesi Kompleksinin rəhbəri Vyaçeslav Petkoviç ilə də görüşüb. Görüşdə iki ölkə arasında hərbi-texniki sahədə əlaqələrin cari vəziyyəti və gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub. "Partner-2021" Silah və Hərbi Texnika Sərgisi işni oktyabrın 14-dək davam etdirəcək.

MDB Daxili İşlər Nazirləri Şurasının iclası

Oktyabrın 11-də Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) iştirakçısı olan ölkələrin Daxili İşlər Nazirləri Şurasının onlayn formatda növbəti iclası keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Tədbirdə üzv dövlətlərin Daxili İşlər Nazirliklərinin əməkdaşlığının prioritet istiqamətləri və cinayətkarlıqla mübarizədə dövlətlərarası proqramların icra vəziyyəti barədə ümumi fikir mübadiləsi aparılıb. Şuranın terrorizm, ekstremizm, narkotrafik, mütəşəkkil cinayətkarlıq və insan alveri ilə mübarizədə geniş və ətəlli iş aparıldığı, qurumun MDB məkanında təcürbə və informasiya mübadiləsi istiqamətində də səmərəli fəaliyyət göstərdiyi vurğulanıb.

lərə uyğun olduğunu qeyd edib, müzakirələrin əməkdaşlığın daha da intensivləşməsinə və genişləndirilməsinə yeni impuls verəcəyinə əminliyini bildirib. V.Eyvazov qeyd edib ki, 2019-2021-ci illər ərzində Birliyin üzvü olan ölkələrin Daxili İşlər Nazirliklərinin aidiyyəti qurumları tərəfindən sıx işbirliyi şəraitində yüzlərlə ağır cinayətlərin üstü açılıb, çoxsaylı mütəşəkkil transmilli kriminal qruplar zərərsizləşdirilib, təhlükəli cinayətkarlar tutularaq ekstradisiya olunub. MDB çərçivəsində tərəfdaşlığın kəfiyyət qədər yüksək səviyyədə olduğunu

qeyd edən nazir son iki il ərzində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizədə təxminən 4,5 ton narkotik vasitənin müsadirə edilməsinin Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının bu istiqamətdə barışmaz mövqə sərgilədiyinin əyani sübutu olduğunu bildirib. General-polkovnik V.Eyvazov son illər ölkəmizdə cinayətkarlıqla aparılan qətiyyətli mübarizənin müsbət nəticələri, ümumilikdə cinayətlərin, o cümlədən ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin azalması, azalma tendensiyası, dövlətlərarası axtarıla verən təqsirləndirilən şəxslərin tutulması, əlverişli kriminogen durum, ictimai asayişin qorunması sahəsində həyata keçirilən tədbirlər barədə danışıb, transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığın yeni təhdid və çağırışlarına birgə səylərlə cavab verilməsinin zərurətini diqqətə çatdırıb. Dostluq və konstruktiv əməkdaşlıq şəraitində keçən toplantıda planlaşdırılan bütün məsələlər üzrə müvafiq qərarlar qəbul edilib.

XIN: Terrordan əziyyət çəkmiş ölkə kimi Azərbaycan ərazisində heç zaman terrorçulara yer olmayıb

"Əfsuslar olsun ki, İran Xarici İşlər Nazirliyi Azərbaycanı qarşı böhtan kampaniyasından əl çəkmir. Bu kimi ittihamları qətiyyətlə rədd edirik". AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin (XIN) Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva İran xarici işlər nazirinin Livanın Əl-Manar televiziya kanalına müsahibəsində Azərbaycanla bağlı söylədiklərinə münasibət bildirərək deyib.

L.Abdullayeva qeyd edib: "Biz 44 günlük müharibə dövründə bəyan etmişdik, indi də növbəti dəfə vurğulayırıq ki, Azərbaycan ərazisində heç bir iddia olunan terrorçu olmayıb və yoxdur. Ümumiyyətlə, terrordan əziyyət çəkmiş ölkə kimi Azərbaycan ərazisində heç zaman terrorçulara yer olmayıb. Azərbaycan öz torpaqlarını şəhidlərinin qanı və canı bahasına işğaldan azad edib. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, 100 min nəfərdən artıq şəxsi heyətə məlik orduya sahib olan Azər-

baycanın müzdlülərə ehtiyacı yoxdur. Təccüblüdür ki, İran tərəfindən müharibə zamanı belə ittihamlar irəli sürülmüş və müharibədən sonra ölkədə yeni hökumət hakimiyyətlə gələcə qədər bu xüsusda heç bir narahatlıq doğuran məsələ olmayıb. Anti-Azərbaycan kampaniyası İrana xeyir gətirməyəcək. Məlumdur ki, bu əsassız ittihamların səbəbləri İrana məxsus yük maşınlarının Azərbaycan ərazisinə qanunsuz daxil olmasının qarşısının alınması və Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsidir. Terrorçuların axtarılmaq istəyənlər məsləhətimiz odur ki, onlar öz ətraflarına yaxşı baxsınlar. Xatırladıq ki, hələ ötən ilin oktyabr ayında Azərbaycan XIN-i ölkənin o zaman işğal altında olan ərazilərində gedən döyüşlərdə erməni müzdlü döyüşçülərinin iştirakına dair konkret faktlara əsaslanan məlumat ölkədəki diplomatik korpusa, o cümlədən İran İslam Respublikasının səfirliyinə təqdim edib".

Dövlət Sərhəd Xidməti: Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədində hər hansı üçüncü dövlətin qüvvələri heç vaxt olmayıb

Son günlərdə İran İslam Respublikasının kütləvi informasiya vasitələrinə dərc edilmiş müsahibəsində İran İslam Respublikasının Nizam İntizam Qüvvələrinin Sərhəd Qoşunlarının Komandanı general-mayor Əli Qüdrəzi tərəfindən həqiqətə uyğun olmayan açıqlamalar verilib. Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) rəsmi olaraq bildirir ki, Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədində hər hansı üçüncü dövlətin qüvvələri heç vaxt olmayıb, hazırda da yoxdur və bundan sonra da olmayacaq. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə DSX Mətbuat mərkəzinin yaydığı açıqlamada bildirilib. Məlumatda qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikası ərazisində xaricdən gəlmiş təqfirçilərin fəaliyyət göstərməsi,

eləcə də üçüncü ölkələr tərəfindən Azərbaycan ərazisindən İrana qarşı kəşfiyyət məqsədilə istifadə olunması barədə iddialar yalandır və həqiqəti əks etdirmir. Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədlərində, sərhəd mühafizə qurumlarında hər hansı xarici dövlətin qüvvələri, mütəxəssisləri mövcud deyil. Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədlərini etibarlı müdafiəsi və mühafizəsi üçün ən müasir imkanlara malik olan Dövlət Sərhəd Xidmətinin xarici qüvvələrinin dəstəyinə ehtiyacı yoxdur. Ermənistan ilə dövlət sərhədində Gorus-Qafan yolunun Azərbaycan Respublikası ərazisindən keçən hissəsində sərhəd və gömrük nəzarətinin tətbiq olunması Azərbaycan Respublikasının suveren hüququdur. Azərbaycan və İran sərhədciləri arasında mütəmadi olaraq müxtəlif sə-

viyyələrdə işçi görüşlərin keçirilməsinə və məlumat mübadiləsinin aparılmasına baxmayaraq, bu günədək Azərbaycan tərəfinə nümayişəndə səsləndirilən hər haqqında, ümumiyyətlə, heç bir məlumat verilməyib, hər hansı fakt təqdim olunmayıb. Hazırda İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədində əməliyyat şəraiti stabil və Azərbaycan sərhəd mühafizə orqanlarının tam nəzarəti altındadır. Dövlət sərhədində Azərbaycan Respublikasının dövlət maraqlarına qarşı yönəlin istənilən təxribatın qarşısı bundan sonra da qətiyyətlə alınacaq. Qeyd edilənləri nəzərə alaraq, İran İslam Respublikası rəsmilərinə daha məsuliyyətli olmağı tövsiyə edirik, onları yalan və böhtan xarakterli məlumatları yaymaqdan çəkinməyə çağırırıq.

Gənc kursantların andiçmə mərasimi

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Akademiyasında gənc kursantların andiçmə mərasimi keçirilib. DSX-nin Mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Dövlət himninin səsləndirilməsindən sonra tədbir iştirakçıları Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpası, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda canlarını fəda etmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Gənc kursantlar tənənəli şəkildə hərbi andı qəbul etdikdən sonra DSX-nin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyevin təbriki şəxsi heyətə çatdırılıb. DSX Akademiyasının rəisi polkovnik Aqil Babayev tədbirdə öz ədəbkar mərasimin ölkəmizin şanlı qalibiyyəti, ərazi bütövlüyümüzün bərpa edildiyi 44 günlük Vətən müharibəsinin birinci ildönümü dövrünə təsadüf etməsi ilə əlamətdar olduğunu vurğulayıb. Şanlı tariximizin ən böyük sərkərdəsi, Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikasının Er-

mənistan üzərində parlaq qələbə qazandığı, torpaqlarımızın işğaldan azad edildi, uğurlu zəfər bayrağımızın sərhədlərimiz boyunca dalğalandığı diqqətə çatdırılıb. Vətən müharibəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinin qarşısında Müzəffər Ali Baş Komandanımız tərəfindən qoyulmuş döyüş tapşırıqlarının uğurla icra edildiyi, sərhədcilərin qəhrəmanlıq və igidlik nümunələri göstərdikləri, qalibiyyət dastanı yazdıqları qeyd olunub. Vətən müharibəsində Silahlı Qüvvələrimizin, o cümlədən Dövlət Sərhəd Xidmətinin heyəti arasında şəhədət zirvəsinə ucalan qəhrəmanlarımızın sırasında DSX Akademiyasının məzunu olmuş 4 zabitimizin "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görüldüyü vurğulanıb. Xalqımıza Qələbə sevincini yaşatmış şəhidlərimizin fədakarlığını yaddaşlardan heç zaman silinməyəcəyi, onların qəhrəmanlıq mirasının gələcək nəsillər tərəfindən Vətənə sevginin və sədaqətin ən ali təzahürü olaraq daim uca tutulacağı qeyd edilib. Çıxışda Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham

Əliyevin Sərəncamı ilə 2007-ci ildə yaradılmış DSX Akademiyasında ölkəmizin sərhəd təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün vətənpərvər, savadlı, peşəkar zabit kadrlarının yetişdirilməsinə təmin edən, yüksək standartlara cavab verən şəraitin, güclü elmi-tədris bazasının və yüksəkixtisaslı hərbi-pedaqoji heyətin olduğu qeyd olunub. Həmçinin Vətənə, dövlətə sədaqət andı içən gənc kursantların sərhədi adını şəərəllə danışacaqqlarına, təhsildə və xidmətdə yüksək nəticələrə nail olacaqlarına əminlik bildirilib. Gənc kursantlar adından Azər Əlizadə çıxış edərək şəhidlərimizin qanı və canı bahasına azad olunmuş torpaqlarımıza şəərəllə xidmət edəcəklərini, ürgürlü müzəffər bayrağımızın dalğalandığı bütöv Azərbaycanın hüddüdarlığı dövlət maraqları ən yüksək səviyyədə qoruyacaqlarına söz verib. Mərasim başa çatdıqdan sonra gənc kursantlar İkinci Fəxri xiyabanda şəhidlərin məzarlarını ziyarət edib, Hərbi Qənimətlər Parkında olublar.

Qarabağda ekoloji tarazlıq bərpa ediləcək

Qarabağ Dırçəliş Fondu ilə ekologiya istiqamətində fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları arasında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ətraf mühitə vurulmuş zərərin aradan qaldırılması və ekoloji tarazlığın bərpasına həsr olunan görüşü keçirilib. Görüşdə ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov, Azərbaycan Respublikası QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin Mühahidə Şurasının üzvü Azər Allahverənov, IDEA İctimai Birliyinin icraçı direktoru Surxay Şükürov, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ətraf Mühitin və Təbii Sərvətlərin Tənzimlənməsi Şöbəsinin məsul şəxsi Murad Şahverdiyev və eko təşkilatlarının nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbir zamanı nazir müavini Vüqar Kərimov, habelə Azər Allahverənov, Surxay Şükürov, Murad Şahverdiyev, Qara-

bağ Dırçəliş Fondunun Fandreyziq və Kommunikasiya şöbəsinin müdiri Aybəniz İsmayilova erməni təcavüzü nəticəsində törədilən ekosisid, ekoloji tarazlığın təmin olunmasında vətəndaş cəmiyyətinin rolu və digər mövzularda çıxış ediblər. İşğaldan əvvəl burada "Azərbaycan Respublikasının Qırmızı Kitabı"na daxil olmuş, çox sayda fauna və floranın ekseriyətinin məhv edilməsindən bəhs edən tədbir iştirakçıları meşələrin, endemik flora və faunanın bərpası, yerli ağac növlərinin ekilməsi və ekoloji terrorun aradan qaldırılması üçün bütün eko təşkilatlarını, eyni zamanda cəmiyyətin üzvlərini fondun "Qarabağı Daha Yaşıl Bərpa Edək" hərəkatına qoşulmağa dəvət ediblər. Tədbirin sonunda fondun PR və Kommunikasiya üzrə koordinatoru Pərvin

Məmmədovanın moderatorluğu ilə sual-cavab keçirilib. Müzakirələr zamanı işğaldan azad edilən ərazilərdə meşələrin bərpa olunması ilə yanaşı, ağacların kökləri və bitki örtüyünün, torpaq ehtiyatlarının qorunması, sürülmələrin və eroziyanın qarşısının alınması, həmçinin çay və çay sahil zonalarının suyun saxlanması, keyfiyyətinin qorunması kimi məsələlərə xüsusi diqqət ayrılıb. Yaşadığı yerdən asılı olmayaraq hər bir soydaşımızın işğaldan azad edilən ərazilərin daha çox yaşllaşması üçün Qarabağ Dırçəliş Fonduna ianə edərək fondun bu istiqamətdə göstərdiyi təşəbbüslərə qoşulması və ərazilərin dırçəliş üçün olduqca zəruridir. Ən başlıcası, bu təşəbbüs çərçivəsində ekilən ağaclar birliyimizin Qarabağda

davamlı gələcəyə dəstəyini simvollaşdıracaq. Gələcək nəsillər və meşələrin yaratdığı kölgə və təbii istirahət zonalarından zövq alacaq və bu bölgə bir daha çiçəklənən və sağlam ekosistemdən faydalanacaq. İlanə edin ki, Qarabağı birlikdə daha gözəl və daha yaşıl bərpa edək. Azərbaycan Prezidentinin fərmanı ilə yaradılan Qarabağ Dırçəliş Fondu işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yerdən qurulması, dayanıqlı iqtisadiyyata və yüksək rifahə malik regiona çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərə maliyyə dəstəyinin göstərilməsinə və sərmayələrin cəlb edilməsinə, bu sahədə dövlət-özəl sektorların tərəfdaşlığını inkişaf etdirilməsinə, habelə ölkə daxilində və xaricində zəruri təşviqat işlərini həyata keçirən publik hüquqi şəxslərdir. Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

Müzəffər Sərkərdənin qüdrətli Ordusu

İlham Əliyevdən erməni revanşistlərinə xəbərdarlıq: "Ağlınızı başınıza yığın"

Prezident İlham Əliyev bu il oktyabrın 3-4-də Bardə, Tərtər və Cəbrayıl rayonlarına səfəri digər bölgələrə bu günədək olan səfərlərə zahirən bənzərsə də, mahiyyət etibarilə fərqli idi.

Dövlət başçısı Suqovuşandakı çıxışında dövlətin xarici və daxili siyasətinin ana xəttinin mahiyyətinin, inkişaf istiqamətlərinin, iqtisadi və müdafiə prinsiplərinin başlıca istiqamətlərini müəyyən etməkə yanaşı, məğlub edilən Ermənistanda dingildəyən, yeni müharibə ssenariləri cızan revanşist qüvvələrə sət məsajlar göndərdi, "Dəmir yumruğu"nə növbəti zərbəsinin daha sət və amansız olacağını bəyan etdi.

Prezident qəbənin bir il əvvəl işğaldan azad edilməsini əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirdi, bunun strateji baxımdan çox böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğuladı: "Burada çox güclü istehkamlar qurulmuşdu, bir neçə müdafiə xətti təşkil edilmişdi. Bütün strateji yüksəkliklərdə, qəbəyə gedən yüksəkliklərdə düşmən yerləşmişdi. Azərbaycan Ordusu böyük qəhrəmanlıq və fədakarlıq göstərərək şiddətli döyüşlər nəticəsində Taliş və Suqovuşanı işğaldan azad etdi. Suqovuşan qəbəsinin və Taliş kəndinin azad edilməsinin digər əhəmiyyətli tərəfi ondan ibarətdir ki, birinci azad edilmiş kəndlərdən sonra, - birinci kəndlər sentyabrın 27-də müharibənin ilk günündə azad edilmişdi - 6 kənd, - oktyabrın 3-nə qədər hər hansı bir yaşayış məntəqəsi azad edilməmişdi".

Azərbaycan Prezidentinin böyük qələbənin birinci ildönümü ərəfəsində işğaldan ilk azad edilən ərazilərə gəlməsini, bu yaşayış məntəqələrinin düşməndən azad edildiyi günü yerli sakinlərin nümayəndələri ilə birlikdə qeyd etməsini həm iqtidar-xalq birliyinin gücü, həm də hədəflər və hiylələrlə revanşizmə can atan erməni siyasət elitasının üzünə cırpılan sille kimi qiymətləndirmək mümkündür. Çünki bu gün regionda qalıb Azərbaycanın və darımadığın edilən işğalçı Ermənistanın hansı hədəflərə can atdıqlarını aydın görmək mümkündür.

Prezident bu səfər çərçivəsində müxtəlif tədbirlərdə iştirak etdi. "KamAZ" ASC ilə "Gəncə Avtomobil Zavodu" istehsalat Birliyinin birgə servis mərkəzinin təməlini qoydu, peşə liseyinin, su elektrik stansiyalarının yenidənqurmadan sonra açılışlarını etdi, avtomobil yollarını istifadəyə verdi və s. Ən başlıcası isə Suqovuşanda, Taliş kəndində dövlət başçısı Azərbaycan bayrağını ucaltdı.

Son zamanlar regionda baş verən gərginliklərə və real təhlükələrə baxmayaraq, Azərbaycan dövləti xarici və daxili siyasətində dəyişməz qalır, sülhə, əmin-amanlığa və iqtisadi tərəqqiyə, bütün qonşu ölkələrlə qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına can atır.

Böyük qələbənin ildönümünə sayılı günlər qalsa da, Ermənistan hələ də sülh müqaviləsini imzalamamışdır. İşğalçı dövlətin siyasət elitəsi və Ermənistan diasporu danışıqlar masasına can atmaqdan, Qarabağda məğlubuyatlarını erməni xalqının faciəsi kimi təqdim edir, regional qüvvələri münafiqşəyə cəlb etməyə çalışır. Rusiyanı Qarabağ müharibəsinə cəlb edə bilməyən erməni siyasət elitəsi və diasporu indi də İrən münafiqşəyə təhrik etməyə, yeni gərginlik ocağı

yaratmağa cəhd edirlər. Amma alınmayacaq. Azərbaycan Prezidentinin Suqovuşandan verdiyi mesajlar da nüfuzunu itirən, amma müharibə ritorikasında əl çəkməyən siyasət liderlərə bu barədə xəbərdarlıq idi.

Prezident Suqovuşandakı çıxışında müharibə zamanı Ermənistan ordusunun məruz qaldığı dərin mənəvi-psixoloji sarsıntılardan danışdı: "Onların gözü qorxmışdu və əlbəttə, bundan sonrakı dövrdə - oktyabrın 3-dən müharibənin son daqiqələrinə qədər Ermənistan ordusu qorxu içində idi. Təsədüfi deyil ki, Ermənistan ordusunda on mindən çox fərarli olmuşdur. Onlar görürdülər ki, bizim qabağımızda dura bilmirlər. Görürdülər ki, onların hakimiyyəti onlara yalan danışır, onları lütmə göndərir".

İlham Əliyev həmişə qalib pozasında köpüklənən Ermənistanın keçmiş prezidenti Serj Sarkisyanın düşdüyü acınacaqlı vəziyyəti də təhlil etdi, onun özünün fərarli olduğunu dilə gətirdi: "Bu adam ömrü boyu oğru, cinayətkar, saxtakar, xain, satqın, fərarli kimi tanınıb. Serjikin oğurluğu haqqında Ermənistanda bilməyən yoxdur. Bu gün onunla əlbir olan "müharibə qəhrəmanları" artıq ya həbs-

dədir, ya cəhənməddir. "Tuşonka" satan və artıq cəhənmədə yanan, Serjikin sağ əli olan "general" Ermənistan ordusunun və Serjikin əsl simasını göstərir".

Dövlət başçısı onu da xatırladı ki, Serjikin yetirdirməsi və sağ əli olan, müharibə dövründə müdafiə naziri vəzifəsində çalışan atəş cinayətkar bu yaxınlarda Ermənistanda oğurluğa görə həbs edilmişdir. Serjik, əslində, ondan əvvəl həbs edilməli idi. Xocalı soyqırımını şəxsən törədən bütün oğurluqlarda və yüzlərə cinayətdə əli olan bir caninin və qatilin azadlıqda gəzməsi əli erməni xalqının özü üçün ən böyük təhqirdir. Xocalıda dinc əhaliyə divan tutan və qatilin azadlıqda gəzməsi kime başucalıq gətirir? Azərbaycan Prezidenti Serjikin özünü bu cinayətlərə iştirak etdiyini deyir: "Bunun da izahatını verməmişdi ki, azərbaycanlılar bilməlidirlər, Ermənistan ordusu dinc əhaliyə qarşı silah qaldıra bilər. Bu qanlı cinayətkar Serjik Sarkisyan".

Prezident Suqovuşandan bütün dünyaya bəyan etdi ki, müharibədə uzanan tərəf Serjik Sarkisyan və onun kimsədir: "Serjik Ermənistan müdafiə naziri olub. Serjik

Ermənistanda baş nazir olub. Prezident Administrasiyasının rəhbəri olub, Təhlükəsizlik Nazirliyinin rəhbəri olub. Prezident olub 10 il arzında. Bu ordunu yaradan Serjik deyil, kimdir? Biz o ordunu məhv etməklə Serjiki və onun kimi ünsürləri məhv etdik. Qoy o, bu məğlubiyyəti Paşinyanın üstünə atmasın. Paşinyan nə edib, o başqa məsələdir. Ancaq biz Serjiki məğlub etmişik, onu diz çökdürmüşük, onun belini qırımışıq. O, bizim qabağımızda, onun qurduğu ordu bizim qabağımızda diz çöküb. Bu gün mən buradayam, Ali Baş Komandan kimi keçmiş Dağılı Qarabağ Muxtar Vilayətinin ərazisindəyəm".

İlham Əliyev bir daha bildirdi ki, bu sözləri deməklə naftalin qoxusu verən bir ünsürə yox, bütün Ermənistanın da onun kimilərə, bütün revanşist hissələrlə yaşayana xəbərdarlıq edir: "Özünü yaxşı aparsanız, onda rahat yaşaya bilərsiniz. Yox, əgər bir daha bizə qarşı hər hansı bir təxribat, bəyanat, hərəkət olarsa, heç kime baxmadan başınızı əzəcəyik. Heç kim də sizi müdafiə edə bilməz".

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

12 ZƏFƏR gündəliyi Oktyabr 2020-ci il

Oktyabrın 11-dən 12-nə keçən gecə bütün cəbhə boyu vəziyyət gərgin olub.

Humanitar atəşkes rejiminə əməl etməyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri itir-dikləri mövqeləri geri qaytarmaq məqsədilə cəbhənin Ağdərə-Ağdam və Füzuli-Cəbrayıl istiqamətlərində bir neçə dəfə kiçik qruplarla Azərbaycan Ordusunun mövqelərinə basqın etməyə cəhd göstərilib.

Həyata keçirilən fəaliyyətlər nəticəsində cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində düşmənin xeyli sayda canlı qüvvəsi, 3 ədəd BM-21 "Qrad" yaylım atəşli reaktiv sistemi, 1 ədəd T-72 tankı, bir neçə avtomobil texnikası məhv edilib və sıradan çıxarılıb.

Əldə olunan məlumata əsasən, döyüş əməliyyatları zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin 9-cu alayının artilleriya rəisi tabeliyində olan bölmə ilə Hadrut yaşayış məntəqəsi istiqamətindən geri çəkilib, alayın 5-ci taburunun şəxsi heyəti isə təhkim olunmuş texnikanı döyüş mövqelərində qoyub qaçıb. Bundan əlavə, 5-ci və 522-ci alayın şəxsi heyəti avtomobil və zirehli texnikalarını ataraq mövqelərindən geri çəkilib.

Qırmızı Bazar məntəqəsi istiqamətinə endirilən artilleriya zərbəsi nəticəsində 1-ci alayın daimi dislokasiya məntəqəsində yeraltı sığınacaq və düşmənin geri çəkilən bölməsinin 2 texnikası məhv edilib.

Məlumat əsasən, canlı qüvvə sıradan xeyli itki verən düşmən ordusunda ölənlər arasında 246-cı alayın tabor komandirini polkovnik-leytenant Artur Qriqoryan da var.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin 1-ci alayının müdafiə sahəsində geri çəkilən bölmələr arasında rabitə və qarşılıqlı əlaqənin pozulması səbəbindən özləri bir-birlərinə atəş açıblar. Tankəlyəhinə və digər bölmənin şəxsi heyətləri də döyüş mövqelərini tərk ediblər.

Qoşunlarımız bütün cəbhə boyu əməliyyat üstünlüyünə malikdirlər.

Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonlarının ərazisi humanitar atəşkes rejiminə əməl etməyən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəşə tutulublar.

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin "Haber Global" televiziya kanalına müsahibə verərək qeyd edib ki, Ermənistan atəşkes rejimi təbiiq olunan sonra da öz çirkin əməllərini davam etdirib. Azərbaycan hər zaman olduğu kimi sözüne sadıq qalır:

"Bir halda ki bu atəşkes haqqında açıqlama verilmişdir, biz ümid edirik ki, bundan sonra Dağılı Qarabağ məsələsi siyasət yollarla həll ediləcək. Çünki hesab edirik ki, hərbi mərhələ artıq başa çatıb, təcavüzkar döyüş meydanında dərsini alıb və bundan sonra reallıqlarla hesablaşıb, diplomatik müstəvidə müsbət yanaşma göstərəcək. Ancaq təəssüf ki, biz bunu görmədik və saat 12-dən qüvvəyə minməli olan atəşkes Ermənistan tərəfindən pozulmuşdur".

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Dastana dönən tarix

Hər kəsin yaddaşında əbədi həkk olunmuş 44 günlük Vətən müharibəsi...

Bu müqəddəs savaşda qazanan şanlı qələbə tariximizə qızıl həflərle yazıldı. Bu zafəri bizə yaşadan müqəddəs şəhidlərimizin, qazılarımızın qəhrəmanlığı, əzmi, fədakarcasına, istiqrarlı şəkildə mücadiləsi heç vaxt unudulmayacaq.

Həm ön cəbhədə, həm də arxa cəbhədə hər bir vətəndaşımızın dəmir yumruq altında birliyi, dəstəyi bütün dünyanı heyretə gətirdi. Bəli, Azərbaycan Ordusu yeni tarix yazdı. Bu ele bir zəfər oldu ki, hələ uzun illər nəinki regionda, dünyanın bir çox ölkəsində bu qələbədən danışacaq, daha dərinəndən araşdıracaq.

Ordumuzun qəhrəman əsgərləri Ali Baş Komandan İlham Əliyevlə bir-

gə savaşdı. Siyasət meydanında hər kəsin cavabını layiqli şəkildə verən, qətiyyətli çıxışları ilə, göstərdiyi faktlarla hamını susduran cənab Prezident hər müsahibəsində, çıxışında bütün tarixi faktlara aydınlıq gətirdi. İnformasiya savaşında da qalib gəlməyimiz üçün əlindən gələni edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti hazır cavablı, yüksək intellektli ilə dünya mediasına müsahibələrində də nümunə oldu.

İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuz maddi-texniki bazasını ele möhkəmləndirmişdi ki, bu gün dünyanın ən güclü 50 ordusundan birinə sahibik. Bu faktı təkə biz yox, hərbi tədqiqat mərkəzləri də təsdiqləyib. Dövlət başçısı təkə ordunun sursatlarla təminatına yox, hərbiçilərin məişət problemlərinin həllinə də diqqət

yanaşaraq onların həll olunması üçün lazımı qurumlara tapşırıqlarını vermişdir. Yüzlərlə hərbiçiyə təminat olunmuşdur.

Dövlət başçısı ilə birlikdə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın da şəhidlərə, onların ailələrinə qayğısı, dəstəyi qürurvericidir. Hələ o, Aprel döyüşlərindən etibarən daim cəbhədə sağlamlığını itirən qazılarımıza xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşmış, Heydər Əliyev Fondunda yaradılan işçi qrupu ilə birlikdə əsgər və zabitlərlə görüşlər keçirmiş, hərbiçilərimiz üçün uyğun protezlərin gətirildirməsinə nail olmuşdur. Bu layihə çərçivəsində protezlərlə təminat olunan 100-dən çox Qarabağ müharibəsi əlili artıq aktiv həyata qayıdaraq emək fəaliyyəti-ni davam etdirir.

Qarabağ Azərbaycandır! İndi bu cümləni işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda, öz yurdumuzda deyirik. O torpaqların azadlığı uğrunda canından, qanından keçmiş bütün şəhidlərimizə Allah rəhmət eləsin. Qəhrəmanlar heç vaxt unudulmur. J.Lakorderin fikridir: "Azadlıq uğrunda hər cür müharibə müqəddəsdir, işğalçılıq isə lənətə layiqdir".

Biz işğalçılıq yox, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda mübarizə apardığımız və qələbə qazandıq. Eşq olsun Ali Baş Komandana, Azərbaycan Ordusuna, Azərbaycan xalqına!

Tərlan NÜSRƏTOV,
İmişli Rayon Məhkəməsinin hakimi

Çinin "Qədim məskənlər" mədəniyyət parkında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yaradılan Azərbaycan pavilyonu açılıb

Çin Xalq Respublikasının Benbu şəhərindəki "Qədim məskənlər" mədəniyyət parkında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yaradılan "Azərbaycan mədəniyyətinə pəncərə" adlı pavilyon fəaliyyətə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, parkda məhdud sayda xarici milli pavilyonlardan birinci fəaliyyətə başlayan məhz Azərbaycan pavilyonudur. Pavilyonda Azərbaycanın müxtəlif xalçaçılıq məktəblərini təmsil edən xalça və kilimlər, misgərlik, dekorativ yaradıcılıq və şəbəkə sənəti nümunələri, bəzək əşyaları, milli geyimlər, musiqi alətləri, habelə fondun Azərbaycan mədəniyyətinə, tarixinə, ölkəmizin müasir inkişafına dair nəşrləri, milli sənətlər nümayiş olunur. Bundan başqa, Azərbaycanın dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gan-

cəvinin büstü, "Xarıbülbül", "Qız qalası" və "Ceyranlar" silsiləsindən heykəltəraşlıq əsərləri, Qobustan qaya rəsmlərinin imitasiyası da nümayiş olunan eksponatlar arasındadır. "I love Baku" stendində isə ziyarətçilərə Azərbaycana aid müxtəlif sənətlər təqdim edilir. Pavilyonda quraşdırılmış monitorlarda isə mədəniyyətimizə, ölkəmizin tarixi və müasir memarlığına, Azərbaycanda keçirilən nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərə aid videolar nümayiş olunur.

Əldə olunmuş razılığa əsasən, Azərbaycan pavilyonu

uzunmüddətli əsasda fəaliyyət göstərəcək və Çinin ən iri turizm layihələrindən olan "Qədim məskənlər" mədəniyyət parkını hər il ziyarət edəcək milyonlarla qonaq Azərbaycan mədəniyyəti haqqında məlumat əldə edə biləcək.

Oktyabrın 11-də Çin Xalq Nümayəndələr Yığıncağı Daimi Komitəsinin (parlament) sədr müavini, Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyası Bürosunun üzvü Van Çen, Anhuı vilayətinin və Benbu şəhərinin rəhbər şəxsləri, Çindəki diplomatik korpusun təmsilçiləri "Qədim məskənlər" parkında açılan Azərbaycan pavilyonunda olublar.

Qeyd edək ki, Benbu şəhərindəki Lonci gölünün ətrafında salınmış "Qədim məskənlər" mədəniyyət parkı 333 hektar sahəni əhatə edən iri mədəniyyət layihəsidir. Ərazidə Çin tarixində və mədəniyyətində xüsusi yer tutan məbədlərin oxşarı da daxil olmaqla, ənənəvi Çin memarlığı üslubunda 450 bina inşa edilib. Parkın ərazisində təxminən 10 min növ nadir ağac ekilib. Anhuı vilayəti və Benbu şəhər hökumətinin dəstək-lədiyi "Qədim məskənlər" parkı tarixi, mədəni və ekoloji muzey rolunu oynayır. Parkdakı pavilyonlarda Çin mədəniyyətinə, ölkənin müxtəlif bölgələrinə, Çinin tarixi şəxsiyyətlərinə və tanınmış incəsənət adamlarına həsr olunan pavilyonlarla yanaşı, müxtəlif xalqların mədəniyyəti də təqdim ediləcək.

Nazir Sahil Babayev şəhid ailələri üçün özünüməşğulluq proqramı əsasında yaradılmış müəssisə və təsərrüfatlara baxış keçirib

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev Gəncə şəhərində və Samux rayonunda şəhid ailələri üçün özünüməşğulluq proqramı əsasında yaradılmış müəssisə və təsərrüfatlara baxış keçirib.

Nazir proqram iştirakçıları ilə görüşündə Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələri və müharibə iştirakçıların sosial dəstəklə təminatı, o cümlədən onların məşğulluq məsələlərinin həlli işlərinin aparıldığını qeyd edib. O bildirib ki, postmüharibə dövründə 5320 şəhid ailəsi və qazi, erməni terrorundan zərər çəkən şəxslər üçün özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub. Onlar proqramın dəstəyi olaraq verilmiş aktivlər hesabına kiçik təsərrüfatlar yaradıblar.

Həmin kateqoriyalardan olan 2 mindən çox şəxsin işə münasib işlərlə təminatı həyata keçirilib. Bu il 16 mindən çox şəxsin özünüməşğulluq proqramı əsasında kiçik müəssisə və təsərrüfatlarını qurmaları üçün işlər aparılır. Proqrama cəlb olunanların mühüm bir hissəsi şəhid ailələri və qazilərdir. Onların mal və materiallar, avadanlıqlar formasında aktivlərlə təminatı prosesi hazırda davam edir.

Vətən müharibəsi şəhidi Samir Abdullayevın atası İlham Abdullayev üçün yara-

dılmış dəmirçilik üzrə kiçik müəssisəyə, həmçinin şəhid Elvin Məmmədovun atası İlham Məmmədov üçün yaradılmış arıçılıq təsərrüfatına, şəhid Nureddin Hüseynovun atası İlqar Hüseynov üçün yaradılmış maldarlıq təsərrüfatına baxış olub.

Proqram iştirakçıları özünüməşğulluq fəaliyyətlərini, kiçik bizneslərini inkişaf etdirmək üçün səy göstərdiklə-

rini bildirdilər. Onlar qayğı ilə əhatə olunduqlarına, öz ailə təsərrüfatlarını qurmalarına göstərilən dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Qeyd edək ki, aparılan işlərin davamı olaraq bu il Gəncədə 109 nəfər və Samuxda 63 nəfər özünüməşğulluq proqramına cəlb olunaraq kiçik ailə təsərrüfatlarını yaradıb.

Şəhid ailələri və müharibə əlilləri üçün yeni yaşayış kompleksinin açılışı olub

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Samux rayonundakı yeni çoxmənzilli yaşayış kompleksindən şəhid ailələri və müharibə əlillərinə mənzillərin verilməsinə başlanıb. 50 mənzil Samux və Şəmkir rayonlarının bu kateqoriyalardan olan sakinlərinə təqdim edilib.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev və Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ali Qocayev tədbirdən əvvəl xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Samux rayonundakı abidəsi önünə gül dəstələri düzüb, xatirəsini dərin ehtiramla yad ediblər.

Mənzillərin təqdim edilməsi tədbirində S.Babayev vurğulayıb ki, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq tarixi yazaraq Zəfər qazandı, Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı doğma yurdlarımızı azadlığa qovuşdurdu. Vətən müharibəsində qüdrətli və məğlubedilməz orduya malik olduğunu nümayiş etdirən Azərbaycan eyni zamanda güclü sosial siyasətini göstərib.

Nazir postmüharibə dövründə şəhid ailələrinin üzvləri, qazilər, erməni terrorundan zərər çəkənlərdən ibarət 31 min insanın çəvik və genişmiqyaslı sosial dəstək paketi ilə əhatə olduğunu, onlara 39 minədək xidmətin göstərildiyini deyib. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı nəticəsində şəhid ailələri və müharibə əlillərinin mənzil və fərdi evlə təminatı proqramı üç il əvvələ nisbətən bu il 5 dəfə genişləndirilib. 2021-ci ildə 3 min mənzil və fərdi evin təqdim edilməsi işləri aparılır. Onlardan artıq 1700 mənzil təqdim edilib. Bu günə qədər isə 11 minə ya-

xın mənzil və fərdi ev bu kateqoriyalardan olan vətəndaşlara verilib.

S.Babayev dövlət başçısının 25 yanvar 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə 2021-2025-ci illərdə şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 11 min mənzil və fərdi evin verilişini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailələri və qa-

zilərmiş uçota alındıqdan çox qısa zaman sonra artıq onların mənzillə, eləcə də müharibə əlillərinin avtomobillə təminatı həyata keçirilib. Bu da dövlət başçısının Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailələri və əlillərinə xüsusi qayğısını bir daha təzəhür etdirir.

A.Qocayev Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailələri və qazilərini hə-

miş diqqət və qayğı ilə əhatə olunduqlarını, bu sahədə Samux rayonunda da məqsədyönlü işlər aparıldığını bildirib.

Samux rayonundakı yeni çoxmənzilli yaşayış kompleksi 9 binadan ibarət olmaqla 200 mənzillidir. Müasir tələblərə uyğun infrastrukturun yaradıldığı yaşayış kompleksində 144 şagirdlik məktəb, 50 yerlik bağça, klub icma mərkəzi, 2 idman meydançası da var.

Yeni mənzillə təmin edilən vətəndaşlar ötən il Vətən müharibəsində ölkəmizin əldə etdiyi tarixi Zəfərin sonsuz qürur hissələrinin əsrərböyü xalqımızın qəlbində yaşayacağını vurğulayıblar. Onlar şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial dəstəklə təminatı, rifah halının yaxşılaşdırılması üçün aparılan işlərdən razılıqla söz açıb, göstərilən diqqət və qayğıya, bu gün müasir tələblərə cavab verən yeni mənzillərlə təminat edildiklərini görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Deməsək olmur

Bir qədər az qazanın

Yaxud özəl klinikalar PCR testlərini niyə baha götürürlər

İki aydan sonra iki il olacaq ki, bu boyda dünya balacadan da balaca (deyildiyinə görə, iynənin ucundan milyon dəfə kiçik) bir virusun əlində əsir-yesir qalıb. Müxtəlif zamanlarda Hollivudun kinolarında heyvətliklə seyr edərkən "Allah, sən uzaq el!" deyib qulaqlarımızı dartmaqla qorxumuzu gizlədə bilmədiyimiz səhnələr başımıza gəlir.

İndi yaxşıdır. Bir tərəfdən öyrəşirik, bir tərəfdən də küçələrdə, parklarda adam olur, iş yerləri açılıb, ticarət və işə obyektleri işləyir və ümumiyyətlə, həyat yavaş-yavaş axarına düşür. Amma pandemiyanın sərt qadağalarının təbiiq edildiyi ilk aylar yada düşəndə adamı vahimə bürüyür. Girişi-çixışı ya-saq olunan şəhər və kəndlər, bomboş prospektlər və meydanlar, bağlı qapılar və bir də polis məşinləri və ambulansların ara-sıra eşidilən "sirena"ları sanki qorxulu yuxu idi. Üstəlik də Operativ Qərargahın qanqaraldan statistikasi və hər birimizə birbaşa, yaxud dolayısı dextli olan ölüm xəbərləri...

Şükürlər ki, o qara günlər artıq arxada qalıb, hərçənd bəşəriyyətin COVID-19 üzərində tam qələbə qazanmasını elan etmək mümkün olmur. Virus yeni ştammları ilə sanki üzə durub - birinin vakisini tapılıb qurtarmamış, yenisini yaradır. Digər tərəfdən də, peyvəndlərin ölkələr arasında edələtsiz bölgüsü. Bu işdə də varlı-kasib, imkanlı-imsansız söhbəti olarmı? Bir yandan dünyanın qloballaşmasından danışılır, o yandan da dünya fəlakəti ilə mübarizədə sərhədlər cızılır. Vallah, hansı tərəfə fırladılsa, başa düşülmür.

Lakin virusun nisbətən səngidiyi indinin problemi təkə bu deyil. Uzağa getməyə, götürək Azərbaycanı. Bəri başdan insaf xatirinə deyək ki, ölkəmizdə pandemiya elan edilən ilk gündən COVID-19-a qarşı mübarizə tədbirləri bir gün də olsa ləngidilməmişdir. İstər lazımlı tibbi avadanlıqlar və dər-

manların alınmasında, istərsə də virusa yoluxmuş xəstələrin ambulator müalicəyə cəlb edilmələri üçün ixtisaslaşdırılmış klinikaların yaradılmasında ölkəmiz başqalarına nümunə göstərmişdir. Elə dünyada bu ilin əvvəlindən başlamış peyvəndləmə prosesində də Azərbaycan başqa ölkələrdən xeyli öndədir. İstər belə təşkilinin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan həm yoluxmanın, həm də virusdan adambaşına düşən ölüm hallarının sayına görə dünya sıralamasında sonuncu yerlərdədir.

Bütün bunlar hamısı öyünüləsi faktlar olsa da, o demək deyil ki, COVID-19 mübarizədə heç bir nöqsanımız yoxdur. Təbii ki, var, özü də az deyil. Bu barədə qəzetimiz bir müddət öncə geniş məqalə dərc etdiyindən onların hamısının üzərində dayanmayacağıq. Amma elə faktlar var ki, ünvanına cəhətdən də bəzən dənə-dənə yazmaq, danışmaq, göstərmək lazımdır.

Bələ faktlardan biri də camaatın sadəcə "test" dediyi PCR testlərinin qiymətlərinin baha və fərqli olmasıdır. Açıq, biz, məsələn, ərzağın, yanacaq, kommunal xidmətlərin bahalaşmasına adət etmişik. Bazar iqtisadiyyatıdır deyib bunu təbii hal kimi qarşılayırıq. Lakin yeni tətbiq edilən PCR testinə ayrı-ayrı özəl klinikalarda müxtəlif qiymətlərin tətbiq olunmasını heç cür başa düşürük. Düzüdür, bu zaman onlar özəl və ona görə də qiymət siyasətində sərbəst olduqlarını əsas gətirib özlərinə bəraət qazandıra bilərlər. Amma bu zaman unutmulaq olacaq ki, insanların sağlamlığı bazar iqtisadiyyatının hər cür şərtlərindən öndədir. Heç kim PCR testini kefinənd vermirdi və heç kimin də 70-100 manat artıq pulu yoxdur ki, onu dəyəri 5-10 manat olan işə görə ödəsin. Üstəlik də həmin testi müəyyən müddətdən sonra təkrar vermək lazım gəlir, deməli, xərc iki dəfə artır. Sonrası da, kim deyir ki, PCR testini götürən özəl klinika ziyan etsin?! Xeyr, hamı kimi bizim də dediyimiz odur ki, onsuz da digər xəstəliklərin yalan-doğru müalicəsindən "qaz vurub qazan dolduran" özəl klinikalar heç ol-

masa testdə nisbətən az qazansınlar. Vallah, biznesləri çökməz, əksinə, bir az da alıq sahibi olurlar.

Yoxsa, görün iş o yerə gəlib çatıb ki, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov da komitənin son günlər keçirdiyi dinləmədə bu problemdən danışmış. Özü də sadəcə danışmayıb, əlaqədar mərkəzi icra orqanlarına müraciət edib: "Bununla bağlı Səhiyyə Nazirliyinə və TƏBİB-ə müraciət edirəm. Elə etmək olmaz ki, qiymətlər müəssisələrdə eyni olsun?! Bəzələrinin qiymətində hətta 30-40 faiz fərq var. İnsanlarda da bəla bir fikir yaranıb ki, bizdə PCR testlərinin qiyməti yüksəkdir. Bunu nə ilə izah etmək olar?! Heç olmasa, bunların qiyməti bütün laboratoriyalarda eyni olsun. Özəl laboratoriyaya olanda nə olar ki?! Ona da işləmək üçün lisenziyanı Səhiyyə Nazirliyi verir".

Səhiyyə Nazirliyindən söz düşmüşkən. Məlum olduğu kimi, dövlət tibb müəssisələri də ehalidən PCR testi götürür, özü də ödənişsiz. Lakin bu halda cavab təxminən 3 gün ərzində verilir. Virusun aqressivliyi nəzərə alınarsa, testin cavabı üçün 3 gün çox gecdir, hətta o dərəcədə ki, ciddi yoluxmuş insan bu müddətdə ən yaxşı halda ağır vəziyyətə düşə bilər, ən pis hali isə Allah heç kimə göstərməsin. Deməli, Səhiyyə Nazirliyi, yaxud TƏBİB bu 3 gün məsələsinə də baxmalıdır.

Ümumiyyətlə, COVID-19 bütün dünyada səhiyyə sistemində yenidən baxılmasının zərurətini ortaya qoydu. Böyükdən kiçiyə, varlıdan kasıba hamıya anladığı ki, bəşəriyyəti heç də maddi sərvət və hərbi güc idarə etmir. Artıq 2 ildir korona adı virusun dünyanın başına açdığı oyunun şahidliyini öyrənmişik. Ona görə də həmin maddi sərvəti hərbi gücdən daha çox, səhiyyənin inkişafına, başqa sözlə, insanların sağlamlığına yönəltmək vaxtı deyilmi?!

Rəfiq MƏMMƏDLİ,
"Azərbaycan"

Koçaryan-Sarkisyan koalisiyası sıradan çıxarılır

Serjikin Baden-Badene səfərləri burnundan götürülür

20 iyun parlament seçkilərindən sonra Ermənistanın mövcud hakimiyyəti keçmiş hərbi xunta arasında münasibətlərin daha da gərginləşəcəyinə dair verilən proqnozlar özünü doğrultdu. Hakimiyyətdə dayaqlarını gücləndirən Nikol Paşinyan Koçaryan-Sarkisyan koalisiyasını sıradan çıxarmaq üçün yenidən hərəkətə keçib.

Parlamentin "Ermənistan" fraksiyasının deputatı Aram Vardevanyan bildirib: "Ermənistan Avropanın 3 müxtəlif deputatın qanunusuz həbs edildiyi yeganə ölkəsidir, özü də parlamentin razılığı olmadan. Amma ABŞ səfiri, Avropa İttifaqı ölkələrinin Ermənistanı diplomatları qətiyyətlə sükkutu saxlayırlar". A.Vardevanyan ABŞ səfirinin 9 il öncə müxalif deputat Vardan Oskanyanın cinayət təqibi ilə bağlı çıxışını da yayıb və o vaxt bir deputatın təqibindən rahatsız olan səfirin 3 deputatın həbsinə səsinə çıxarmamasının səbəbini soruşub: "ABŞ-in Ermənistanı prezident Serj Sarkisyanın Baden-Baden şəhərində səfəri zamanı baş vermiş cinayət haqqında məlumat alıb. Artıq Ermənistan baş prokurorluğu məsələni araşdırmaq üçün istintaq xidmətinə göndərib. Qeyd olunur ki, baş prokurorluq bu barədə məlumatların araşdırılması üçün daha əvvəl polisə müraciət etsə də, cavab almayıb.

Ermənistan parlamentinin avqustun 25-dəki iclasında "Vətəndaş razılışması" partiyasının deputatı Xaçatur Sükiasyan üçüncü prezident Serj Sarkisyanın ölkə rəhbəri olan vaxt Baden-Badendeki kazinolarda 100 milyon dollar uduzduğunu deyib. Bundan sonra Sarkisyan deputatla bağlı məhkəməyə müraciət edib. S.Sarkisyan Baden-Badene səfərinə danmasa da, kazinolara baş çəkmədiyini bildirib.

Bundan əvvəl "Məlumatlı vətəndaşlar birliyi" proqramının koordinatoru Daniel İonnisyan bildirmişdi ki, "Faktların yoxlanılması platforması"nın üçüncü prezidentin Baden-Baden səfərləri barədə təhqiqatının sənədlərini cinayət-hüquq qiymətinin verilməsi üçün hüquq-mühafizə orqanlarına təqdim edəcək. D.İonnisyan deyir ki, ictimai birlik Serj Sarkisyanın hərəkətlərini cinayət məccaləsinin nəzərinə, israfçılıq və vəzifə səlahiyyətlərini aşma maddələri üzrə araşdırılmasını istəyir. Baş prokurorluqdan bildirdikləri ki, bu barədə məlumat xüsusi istintaq xidmətinə göndərilib və iş üzrə materiallar hazırlanıb.

Ümumiyyətlə, S.Sarkisyan prezident olduğu 10 il ərzində Baden-Badene 16 dəfə səfər etdiyi barədə iddialar səslənir. "Fip.am" jurnalist təhqiqatı saytı məsələ ilə

bağlı bildirib: "Ermənistanın keçmiş prezidenti S.Sarkisyan 10 illik prezidentliyi dövründə dəfələrlə dövlət hesabına və hökumət təyyarəsi ilə Almaniyanın məşhur Baden-Baden kurortuna səfər edib. Sarkisyan bu kurort şəhərində 10 ildə 16 dəfə olub". Saytın yazdığına görə, bu səfərlərdən biri də 2016-cı ilin dördüncü müharibəsindən dərhal sonra olub. Təhqiqatçıların iddiasında qeyd edilir ki, Serjikin hamın ilin 6-7 aprelində Almaniyaya rəsmi səfərindən də Baden-Badene baş çəkmək üçün istifadə edib.

"Fip.am" saytı yazır ki, uçuşlar barədə məlumatları mülki aviasiya komitəsi təqdim edib. Məlumatlarda prezident aparatının sorğusu ilə 2008-ci ilin 1 yanvarından 2018-ci ilin 1 yanvarına qədər yerinə yetirilən uçuşların siyahısı var. Siyahıda Baden-Badene uçuşların vaxtları göstərilib. Vəkil Makinyan iddia edib ki, mülki aviasiya Komitəsindən verilmiş məlumatlar ya qəzə, ya da yanlış ucubatlardan təhrif olunub. Makinyan adı çəkilən rəsmi səfərin proqramını dərc edib: "Azatutun" isə yazır: "Maraqlıdır ki, Makinyan yalnız Almaniyaya 2016-cı il müharibəsindən sonra edilən rəsmi səfərə toxunur və

adıçəkilən başqa reyslər barədə susur".

S.Sarkisyanın prezidentliyi dövründə də müxalifət dairələri onun tez-tez Baden-Badene gedib orada kazinoya baş çəkməsini iddia edirdilər. "Fip.am" saytının təhqiqatında iştirak etmiş jurnalist Anya Qriqoryanın sözlərinə görə, araşdırma ələ bu iddialarla bağlı aparılıb. Jurnalist bildirdi ki, Serjikin Baden-Badene səfərlərindən heç biri rəsmi olmayıb. Keçmiş prezident kurort şəhərinə adətən məzuniyyətləri vaxtı gedirmiş. A.Qriqoryan onu da vurğulayıb ki, S.Sarkisyan bəzi rəsmi səfərlərindən də Baden-Badene omaq üçün istifadə edib.

Bir neçə həftə bundan əvvəl hakim "Vətəndaş razılışması" Partiyasından millət vəkili Xaçatur Sükiasyan iddia etmişdi ki, Serjikin Sarkisyan kazinoda 100 milyon dollardan çox pul uduzub və həmin borcu ödəməyə üçün pulu torbalarla daşıyırmışlar. İndi buna görə S.Sarkisyan məhkəmədə cavab verəcək. Hərbi xuntanın liderlərindən olan Robert Koçaryan haqqında da cinayət işinin yenilənməsi gözlənilir.

Elçin ÇƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Beynəlxalq aləm

Əlcəzir Prezidenti Fransanı yalanda ittiham etdi

"Paris Əlcəzirdə müstəmləkəçilik dövrünü birləşdirən unudulmuşdur". Bunu Prezident Əbdülməcid Təbbun deyib. O bildirib ki, "müasir Əlcəzir öz ordusu ilə güclüdür və məğrur xalqına söykənir". Dövlət başçısının dediyinə görə, Əlcəzairin Parisdəki səfirinin Fransaya qayıtması və öz vəzifələrinin icrasına başlaması ölkənin suverenliyinə, hakimiyyətinə hörmətdən asılıdır.

Təbbun həmçinin Parisi yalanda ittiham edərək vurğulamışdır ki, Fransadan deportasiya olunan əlcəzairilərin sayı ilə bağlı səsləndirilən rəqəmlər həqiqətə uyğun deyil. Bunlar cəmi 94 nəfərdir.

Təbbun qeyd etmişdir ki, Əlcəzir 21 vətəndaşın deportasiyasını qəbul etmiş və terro-

rizmdə şübhəli bilinən 16 nəfərin ekstradisiyasından qətiyyətlə imtina etmişdir. Eyni zamanda digərləri ilə bağlı prosedurlar hələ başa çatmayıb.

Prezident xatırlatmışdır ki, Əlcəzir 1968-ci ildə Fransa ilə imzalanmış Preferensial miqrasiya ilə bağlı sənədə imzalamışdır.

Ötən həftə Fransanın Əlcəzairdəki səfiri Şimali Afrika ölkəsinin Xarici İşlər Nazirliyine dövlət olumşudur və əlcəzairilərə verilən vizaların sayının iki dəfə azaldılması ilə bağlı Fransanın qəbul etdiyi birtərəfli qərarla əlaqədar diplomatla etiraz bildirmişdir.

Sonradan məlum olmuşdur ki, Fransa məhkəməsi 7 min nəfərin ölkədən çıxması barədə qərar qəbul etmişdir. Əlcəzir həmin şəxsləri qəbul etməyəcəyini bildirmişdir.

Avstriyanın yeni Kansleri and içdi

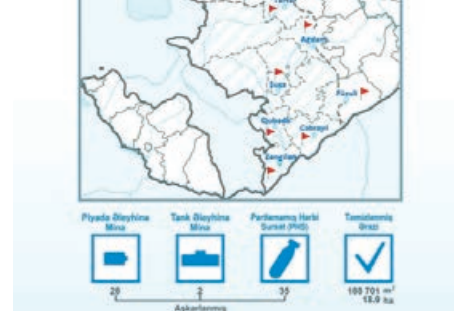
Dünən Avstriyanın Federal Prezidenti Aleksander Van de Bellenin iştirakı ilə respublikanın yeni Kansleri Aleksander Şallenbergin and içmə mərasimi olmuşdur. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Xatırladaq ki, oktyabrın 9-da mətbuat konfransı zamanı Avstriya Kansleri Sebastyan Kurts istefaya getdiyini açıqlamışdır. O, mühafizəkar Avstriya Xalq Partiyasının lideri kimi qalacaq və parlamentin aşağı palatasına aid olan Milli Şurada yer alacaq.

Kurts korruptsiyada ittihamlara görə vəzifəsindən getmək qərarına gəlmişdir. Eyni zamanda o, dəfələrlə bildirmişdir ki, bütün təhqiqatlar konkret sübutlar olmadan keçirilir.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MİNATƏMİZLƏMƏ AGENTLİYİ

TERFİNDİRİN SƏLƏNDİRƏN AZAD EDİLMİŞ ƏRAZİLƏRDƏ İCRA OLUNAN ƏMƏLIYYATLAR BARƏDƏ HƏFTƏLİK MƏLUMAT (11.10 - 9.10.2021)

ANAMA: Ötən həftə 18,9 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi

Azərbaycan Respublikasının Mınatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə icra olunan mınatəmizləmə əməliyyatları barədə həftəlik məlumat açıqlayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, oktyabrın 4-dən oktyabrın 9-dək

Tərtər, Ağdam, Füzuli, Şuşa, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarının ərazilərində aparılmış mınatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 28, tank əleyhinə 2 mina və 35 ədəd partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib.

Həftə ərzində 18,9 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclis Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin əməkdaşı Nurane İmanovaya əziz!

VƏDƏİL İMANOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin əməkdaşları iş yoldaşları Nurane İmanovaya əziz!

VƏDƏİL İMANOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin rəhbərliyi və kollektiv xidmətin Ucar Regional Ərazi Şöbəsinin rəisi Elçin Əliyevə həyat yoldaşı

LALƏ ƏLİYEVANIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Aqrarkredit" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının İdarə Heyəti və kollektivli İlah və Həsret Pirməmmədov qardaşlarına analar!

HAVA XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

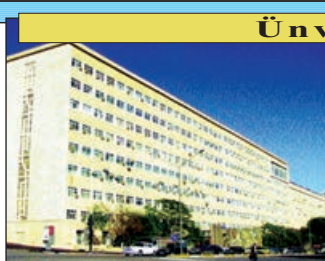
Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin kollektivli məhkəmənin hakimi Zeynal Zeynalova qardaşı

MİRBALA ZEYNALOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.azk@az.azk.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor mətvəbinin - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39,
Məsəl katib - 539-43-23,
Məsəl katib mətvəbinin - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələndirilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sۆylənilənlərlə bərabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 5611
Sifariş 1925
Qiyməti 40 qəpik